

== سکی ننی بارب ئالدى

«كراسىيە» ما رۇزور شادلاق خۇكۇم سۈرۈرە
 «كراسىيە» رۇزور واتقۇنچى 15 (تاسىس) 15 ئىنجى ئىيۇددە 22 سەم-
 تەدە «كراسىيە» رۇزور واتقۇنچى ئىيۇددەش چۈنۈنچىسىكىنى ھەم ئانا
 ئىيۇددەش يارب ئالدى «كراسىيە» ما رۇزور جانلىق، شادلاق خۇكۇم
 رۇزور ھەركەت بىر بىرىن قۇتلى. پۇتن كىشى ئىسەن. ئايراپلان، رۇزور
 تەتقىقا ئورناشتۇرۇلدى. «كراسىيە» ئادۈنۈزىدە يۈنەلە، ئاندا ئايراپلان
 زەتلىدەك؛ ئاكار يۈزگەلەر قويناچاق. «كراسىيە» مۇندا ئۆزۈنە
 ر ئاچاق.

مالگۇرېم تۇرگىلىش قەپرگە ياتقان
 مەگۈ، 16 (تاسىس) رايۇنسىر ساموب-
 يۈيۈە، مۇتالىپە، دىرزابۇللىك ھەلەكتەن
 رىزە، كىمىيەتكە، بىرىشنى تەقسىلەي
 رەتتى كىيىرەدە:
 «مۇتالىپە» دىرزابۇللى 24 ئىنجى مايدا
 لەكتە، رۇزورچان 30 ئىنجى مايدا مالگۇرېم،
 يىپى ھەم ماريانو كىيۈرەكتە كىيەلەر.
 ئاندا رۇزورېمە رامىشاشىدىلارن ئۇچ-
 رەتتى ئۆمەت كىيەلەر. مالگۇرېمەك بىسول
 ئىستەن بولغان. دۇزايپ ئۆزلە-
 كىك سەپاكتەن تۈرۈدا شوشۇن
 زەلەرنى سۈيلىدە:
 «بىز چەپ كىيەكچە، بىك رۇزور
 رۇلقلارغا ئۇچىراق، 16 ئىنجى ئىپ-
 دە، مالگۇرېم رۇتق پارا ئالماىلىق
 كىكە كىيەلەر ھەم يەكە، پۇتن ئازىق
 ب ئۆزۈپەزگەنە كىيەتەرگە كىيەشەن.

مارييانو ھەم دىزايپ «كراسىيە» گامادىسىن گوز
 يەشەلەر ئېلەن قارىشەلەلەر
 «كراسىيە» رۇزور واتقۇنچى 21 (تاسىس).
 سىنكە ماحەسوس ھەپەزەچى، سەبوت
 واتقۇنچى تارقاتقان قەپەرلەن مۇتالىپە
 سىرەق دۇزايپ بىلەن سۈيلىشەن، بىر
 ئۆزۈندە ياتقان چاقەدە رۇزور،
 سىنكە يراققا 6 ئۇچۇقنى كۈرۈشەلەر
 لەلەي. لېكىن ئايراپلانلار بىرىشەن
 سۈرۈشەن، كۈرۈشەلەر، مالگۇرېم
 سۈرۈشەن كىيەلەر سىرەق يىرەدە
 ئىلارە ئالدىدا شۇ چاقەدە، بىر تۈتۈن
 كەلەلەر، چۈنۈنچىكە ئۇچۇقنى
 لەر، چۈنۈنچىكى بىرچە تاپەر كىيەلەر.

مارييانو نەرسە سۈيلى
 «كراسىيە» رۇزور واتقۇنچى 15 (تاسىس).
 يىپى شوشۇن سۈرۈشەن سۈيلىدە:
 «ئۇچۇرلارنى پۇتن كۈرۈشەلەر
 سەپ، ھاوا ئارقىدان بولەي، رۇزور
 رۇزور كىيەن كىيەن، مەسەلەن-
 ئايراپلان پۇتنكە باش ئۇچۇرەن
 زىپ كىيەدە، پۇتن سىيىلەلەر
 ئى كۈرۈم، بىز چۈنۈنچىكى
 ئى ھەم يىلەلەر، كۈرۈپەن تاپا

اللىك قاناتلاردا قەپ يۇلدۇزلارنى
 كۈرۈپ يىيگۈرەدە غەمچىلەندەن، بىز،
 بارى تىكە تاتانداشلارنىزنىك ئۆزلە-
 وئەدە ئىشانا ئۆيۈك، يەنى، سىيىنى
 گەزىمەنى شۇتالىپلارلار، مال-
 ھەم دۇزايپ، ئۆزۈملەن ئىشانا ئۆزلەندەن
 ئىشانا ئۆزلەندەن، سىيىنى مەسەلەن
 كۈرۈشەلەر بىلەن قارشى ئالغانلار.

سەۋىت ئېكسپىدىتسىيەسىنىڭ ئۆگىنىش تۈرىدا
چىت ئىل ماتېرىيالى

«قاسىرە بۇتۇن دۇنيا ئالدىدا جۈر
بولدى».

ۋېينا 14 (ئاسس). ئاۋستىرىيەدىكى
بۇتۇن كىرىلەر «كرايسن» ئېكسپىدىتسىيە-
يەسەنكە ئۆتۈشكە ئېرىشكەن تۈردىمۇ جە-
لەرنى سىنىپسىيە ئېيتىپ سېتىپ چى-
لار. بول بۇرۇنلار ھەم سىنىپسىيە-
دىمىتارلارنىڭ كىرىلەرگە «كرايسن» ئىك-
تۈشۈرلەرنى يېڭى ماقىلار ھەم «قاسىرە-
بۇتۇن دۇنيا ئالدىدا جۈر بولۇن» ئى-
تەنە، ئانتارىپ، ئىككىرىلەر ئېيىتىل-
مەردەتتىن ئېيىتىپ، ئالار ھۇجۇم ئېيىتىل-
ئامېرىكا، سەۋىت ئېكسپىدىتسىيە-
سىنىڭ ئىشلىتىش ئىشچىسى ھەمەمەتتىن
يېرى.

ئىپپۇرگ 14 (ئاسس). ئىپپۇرگ ئى-
كىرىلەر» باش مەقەلەسىدە، بىر سۆزلەرنى
يازات:

«سەۋىت ئېكسپىدىتسىيەسىنىڭ ئىش-
لىتىش، ئامېرىكا ھالقى ئۇچۇر ئېيىتىل-
دىمىتارلار ئۆزى، ئۇچۇر بىر سۆزلەرنى س-
بۇتۇن تۈردە ئامېرىكا تارالغان كىرىل-
تۈرۈش ئۆزى، كۆرسەتتى.

قۇتقارۇچىلار، ئۆز ئىشلىتىلەن مەننى
ئۆزىدىن مەننىڭ ئىشلىتىلەن.

رېيە 13 (ئاسس). «دۇرۇن دىتالىيە»،
ئىپپۇرگ ھەم ئامېرىكا گېرۇپپىلارنىڭ قۇت-
قارلۇق تۈردە بىر سۆزلەرنى يازات:

«سۆزلەرنىڭ ھەمەتلىرى يېڭى ئىش-
قار بۇرۇشە باردى، ئالار يېڭى زور با-
لىق كۆرسەتتەن.

«كۆرسەتتىلىپ» يازات:

«ئىپپۇرگ، ئامېرىكا دۇنيانى ھەم-
يېرى گېرۇپپىنى قۇتقارۇچىلار ئىش-
لىتىش مەننىڭ ئۆزىدىن.

گېرمانىيە ماتېرىيالى

يېرلەن 14 (ئاسس). گېرمانىيە گەزەت-
لىرى، ئامېرىكا، جەنۇبىي گېرمانىيە ھەم
«كرايسن» بۇتۇن ئامېرىكا ئىشلىتىلەن
زور ھەمەمەتتىن يېرىلەر.

«دەپنە ئىشلىتىش سەۋىت ئىش-
سەۋىت ئېكسپىدىتسىيەسىنىڭ ئۆزىدىن
سەۋىت، ئامېرىكا، بۇتۇن ئامېرىكا يېڭى
باشلىنىپ باغلاش تۈرۈندە، ئېكسپىدىت-
سىيە باشلىنىپ، «كرايسن» يېڭى ساقلى-
لىق ئامېرىكا، باشلىنىپ كىرىلگەن
ئىشلىتىلگەن كۆرسەتتى.

«دەپنە دىتالىيە» بىرلىتىش گور-
پپىسىدىن، «كىرىلگەن قەۋەتلىرى»
يېڭى مەقەلەسىدە، بىر سۆزلەرنى يازات:

«جەنۇبىي ئامېرىكا، ھەم قۇتقارۇش، ئىشلىتىش

[illegible]

تەۋپىد كەزىپ ئۆلگەن ئۆيى -
ئەنە ئۇ ئۆي ئۆيى -

[illegible][illegible][illegible]

« قزل تاتارستان » گەزىتىنىڭ 1928 نىچى يىلى،
17 نىچى ئىيولدىن چىققان 163 نىچى نوپۇس ئىستاتىستىكا قوشمىسى.

1903 - پار تىيەنىڭ || نىچى ئىسىمىز دۇنىڭ

25 يىللىق - 1928.

ۋ. ك. پ. (ب) دۆزەك كەمىتتۇ ئىسپارتىنىڭ
تىزىملىرى.

1. بۇنىڭ پارتىيە ھەم ئىنتىرناتسىيىنىڭ ئىشچى خەلپە كەنتىدە || نىچى ئىسىمىزنىڭ
ئەھمىيەتلىك غايەت زور.

پارتىيە تۈزۈمىدە پارمال ياقىدىن ئىعلان ئىتىكەن ر. س. د. ر. پ. نىڭ نىچى
ئىسىمىزنى تارقاق ھەلدە بولغان س. - د. توگەرەكلەرنى ئۆزەكلەشكەن بىر ئۇيغۇر
ئىتتىپاقى پراكتىك قوشۇمىنى تۈزۈشقا ئىشلىمىدى. || نىچى ئىسىمىزنىڭ ئەھمىيەتلىك
بىر ئىشچى پارتىيەسى تۈزۈمىدە «ئىسكرا» تاراقىدىن ئىشلەنگەن ئىشنى ئاھىلىغا
ئېلىپ چىقاردى ھەم پارمال ياقىدىن بالىشۋىزىنىڭ «سەيەسى فىكىر ئاغىنى ھەم
سەيەسى پارتىيە بولۇپ سىمىنى ياقىدىن» (لېنىن XVII، توم، 118 بېت)
«ئۇيغۇر باشلاپ چىقاردى. پارتىيە ئالدىدا تۇرغان پراگرامما، ئاكتىپ ھەم
«ئۇيغۇر مەسئۇلەتلەرنىڭ لېنىن تاراقىدىن || نىچى ئىسىمىزدا قويۇلۇشى، ئالارنى
ھەر تۈرلۈ ئاپپارتىيىمىز ھەم كېلىشۈپچىلىككە قارشى قويۇشنى ئۇل ۋاقىتنىڭ بۇنى
ئىنتىرناتسىيىنىڭ ئىشچى خەلپە كەنتىدە رېۋولۇتسىيەچى ماركسىزم پرىنسىپلىرى
فارمولىراۋات ئىتودە ئىك ئاچىنى ئىدى.

2. ئىدىيە ئاغىنى بولۇپ ياقىدىن روسىيە س. - د. سى 1883 نىچى يىلىدا
كىلىپ چىقتى، بۇ ۋاقىت س. - د. لار قازاشىن روسىيەگە قاراقا قوللانۇپ تۇردى
«خەلپە ئازاد ئىتود» گروپپىسى تاراقىدىن تەرتىپلىرى رەۋشە ئاڭلاتىلىپ.
90 نىچى يىللاردا پىرامىنىلىنىش كۈنەنلە ھەم ئۆسمەكلە بولغان ئىشچى خەلپە كەنتى
تارقاشىدا ماسسا رەۋشەنلىگە سەيەسى پارتىيە ئۈچۈن كېرەكلىك بولغان
ئىلىمىيىتىلار مەيدانغا كېلە. ماركسىس توگەرەكلەرنى، بېگىرەكلە «كۆرۈش
سايرۇنىڭ» كىشىلەرنى 1894 - 95 يىللاردا ئوقۇشچى، سىمىنىڭ ماسسا تۈسىدە كىنى
ئىستىچىلارنى يولباشچىلىق ئىتەلەر. ر. س. د. ر. پ. نىڭ نىچى ئىسىمىزنى (1898)
فارمال ياقىدىن پارتىيەنى تۈزىدە.

3. لەكىن 1898 نىچى يىلدا باشلاپ روسىيە س. - د. لار تارىخىدا ئۈچىنچى
«چۈر» - «بوتالچىلىق، تارقاقلىق، ئاۋۇشلىق، چۈرۈش» باشلانغان بولغانلىقى، ئاۋۇش-
لۇقنىڭ ئاچى مىسالى «ئىكادومىزم» دېيىپ يۈرتلە تۇرغان نەرسە، بۇنىڭ تىپىرىيە
ياقدا بولغان تۈپ چىشمەسى روسىيەدە كىنى لېگال ماركسىزم ھەم كۈنۈباتش
ياۋروپادىن رېۋىزىيەنىم (بىر ئىشتەينىستۋا) ئىدى.

كۈنۈباتش ياۋروپادىن ئاپپارتىيىمىز كېك ئۆك ئىكادومىزمىنىڭ تۈپىدە رېۋە -
لوتسىيەچى ماركسىزمىنى ئىنكار ئىتود ھەم ئاننى رېفۇرمىزم بىلەن ئالدىنقى

قايتىپ قالما. پرايىتارىيات رىۋەلوتسىيەسى ئورنىغا كاپىتالىزىمنىڭ تىنچ رەۋىدە ساتسىيالىزىمغا كىرىپ ئۆسۈۋېتىش؛ سامادىرزاۋىيەنى رىۋەلوتسىيەچە جەمئىيەت ئاشلاپ ئورنىغا سۈمەل بىر تىنچ ئۇچۇن كۆرەش ھەم ئاقىرنىلاپ «ئوڭايى» بىلەن سارىزىمنى تۈزەتۈپ، بۇتنى ئىشچى سىنىپنى فايداسى ئۇچۇن كۆرەش ئورنىغا - ئاننىڭ ئاينىرىم گروپپالارنىڭ سىمىغا فايداسى ئۇچۇن كۆرەش، - «ئىكانونىمىز» ئاتالغان سىستېمىنىڭ تۈپ خەللىرىنى ئەنە شۇلاردا نىبارەت.

مەنە شۇل قاراشلارغا ئەمەل موۋافىق رەۋىدە، ئۆزە كەلەشكەن ھەم پرايىتارىياتنىڭ سىنىپى كۆرەشلىرىنى يولباشچىلىق ئىتە تۇرغان رىۋەلوتسىيەچى پارتىيە ئورنىغا - بىر بىرەن ئاينىلغان، ئاقتانومىيەلى تۈگەرەكلەر ھەم گروپپالار بولۇپ، بۇلار ئىشچى سىنىپنىڭ ئىككى ئارتىدا قالغان قاتلارنىڭ قۇيرىقىدا بارالار ھەم پرايىتارىياتنىڭ سەيەسى ئۇيىشماسىن ئۆز ئىيىلەر، بۇلار تىك ياردەم كاتىسسالارنى، ئىستىچا كەمىيىتىلەرنى ھەم بىلەن ئۇزۇنغا ئۆزۈمچىلەر، بۇلار ئىشچىلەرنى ئىكانونىمىيە ياعنىدا نىبارەلەش ئۇچۇنچىلەر. ئىشچى سىنىپنى سەيەسى تەربىيەدەن ھەم ئاننىڭ سىنىپى ئاڭىن ئۆسۈرۈدەن باش ئارتۇلارنى، ئىككى ياشىنى دىگەندە لىبېرال - سەيەسى تۈزەتمەلەر كىرۈپ ئۇچۇن گەنە كۆرەشۈلەرنى، ئۆزە كەلەشكەن پارتىيە تۈزۈگە ھەر ئۆزلى يوللار بىلەن قارشى كۆرەشۈلەرنى بىلەن ئىكانونىمىسار ئىشچى ھەرەكەتدە سەيەسى يولباشچىلىقنى بورۇزۋا قولغا بىردەكلەر، پرايىتارىياتنى بورۇزۋا تەئسىرىنى بويىنىدىن ئۆتۈر ھەم روسىيەدە بولماقچى بورۇزۋا - دىماكرات رىۋەلوتسىيەسىدە پرايىتارىيات گىگىمە - نىيەسىن مۇمكىن بولماسلىق ياسادىلار. ئالار بولماقچى مەنەشۈرۈمىنىڭ بىرەنچى قارلىغاچلارنى ئىيىدىلەر.

4. روسىيەدە XX يۈزنىڭ باشى رىۋەلوتسىيەنىڭ تىز ئۆسۈۋېتىش بىلەن چاراكىتىرلانا - 1899-1903 نچى يىللاردا نچى پرامىشلىنىش كىزىسى (بىر كىزىس پرامىشلىنىش خىسنىڭ كۆپ تۈرلەرنە ئۇزاققا سوزلغان رىپىزىسىيەگە ئەيىلەندى)، ئىستىچا كۆرەشنىڭ كۈچەيۈ ھەم ئۆتكەنلەشۈۋەن سەبەب بولۇپ، شۇل ئوق ۋاقتدا بورۇزۋا يىدەنىڭ سامادىرزاۋىيە بىلەن بولغان سايوزنى ھەم بورۇزۋا يىدەنىڭ پالىتىسيە ئايدارلىنىدىغان ئىشچى ھەرەكەتنى بىلەن كۆرەش ئۇچۇن فايدالانۇۋى ئىكانونىمىيە كۆرەشنىڭ تىزلىك بىلەن سەيەسى كۆرەش بولۇپ ئۆسۈۋەن سەبەب بولما. پرايىتارىياتنىڭ سەيەسى ئاكتىفلىنىش ھالقىنىڭ قالغان سىنىفلارنىڭ تەئسىرى ئىتە: ئۇل ئالارنى ئويانا، سامادىرزاۋىيە بىلەن سەيەسى كۆرەشكە ئەرە. ئىكەمەك ھاقارلىنىڭ ئارتۇ تەئسىرىدە ھەم ئولۇنى كاپىتاللاش ئۇ كۈچەيۈ ئارقاسىدا كىرەستىيەن ھەرەكەتنى قابىلدا، دىماكرات ئىننىيلىگىنىسىيەنىڭ، ئىستودىنلارنىڭ ھەرەكەتنى ئۆسە. لىبېرال بورۇزۋانىڭ ھەرەكەتنىدە جانلانا، بىرەنچى ئەۋەتدە زىمىستۋا ھەرەكەتنى جانلانا. 1902 نچى يىلدا چىت ئىيىلە ئىستروۋە رىدەكسىيەسىدە «ئاسۋاباز دىنىيە» زور ئالنى چىارنىلا باشلانا، بورۇسىيەدە يەشۈر رەۋىدە تارتانلا. رىۋەلوتسىيە تىز ئۆسۈمەكە بولغان بىرەنچى پرايىتارىيات پارتىيەسىنىڭ ئىكانونىمىز ھۆكۈم سۈرۈ ئارقاسىدا، ئىدىيالىگىيە ياعنىدا ياردەمسىزلىگى، ئاننىڭ ئۇيىشۈ ياعنىدا بولغان زەمىنلىگى ھەم بىرەنچى بىنەۋى كىلەچەك كۆرەشلىرىدە پرايىتارىياتنىڭ ئۆزىنىڭ سىنىپى ھەم غۇمۇمى دىماكراتىيە بورچلارنى ئۆزىمىغا ئاشىروۋ قورقۇنچ ئاستىغا قويدىلار. ھەرەكەتنىڭ تۈپ بورچى ئىكانونىمىزنى

جېڭو ھەم ئۆزەكلەشكەن، دېسسېپلىنالى، پراكتارىيانغا يولباشچىلىق ئىتەرلىك ھەم
ياقۇنلاپ كېلىپ كە بولغان رېۋولۇتسىيەدە ئاننىڭ گېگېمونيەسى، ئۆزب قارلىق
پارتىيە بولۇپ ئىدى.

تېڭ ئايتۇم س. - د. توڭگەرە كلەرى يولباشچىلارنىڭ رېفومىچىلارچاندىر بىر ئۆلەرن تەمام چىقىرىپ، س. د. ئۆيىشالارنىدا ئىككىنچىمىز يانداغىلارنىڭ تەسىرىن تەمام يوق ئېتىب كىمە پرايىتارىيات پارتىيەسى ئۆسمە كىدە بولغان رېفومىچىلار تەسىرىدە ئاچىق سىغىنىق يول ئۆتكۈرۈ ئۈچۈن بازار تۈزۈلدى. بىر - بىرچە - «بوتالچىلىق، تارقاقلىق، ئاۋىشلۇق، چۆرۈن بىتۈرۈ» - لىيىن «ئىسكىراسى» ئۆلۈشىدە تىدى. ئۆل پراگىرامما، تاكتىكا، ئۆيۈشۈ لىيىيەسى بويلاپ رېفومىچىمىز بىلەن كۆرەشۈننى ئۆز ئىچىدە ئالدى. ئىسكى «ئىسكىرانىڭ» رېفومىچىمىز بىلەن كۆرەشۈدە گىنى خەزمەتنى مەنە نەرسىلەردەن عىبارەت:

(ثا) ر. س. د. ر. پ. نك پراگر امماسن مُشلهدئي، ٻو پراگر امما II نجيئ
 مُيغتر ناسميانالڻڪ بۇتن پارتِيهله رڻڪ پراگر اممالارن قاراعاندا ئيڪ ئارتودنڪس
 ههم مار كسييسچا ئيڪ ياعشن پراگر امما ئيئدي.

(ب) بورژوازيەنىڭ ئەو كەكەلسىزلىگىن يوق ئېتىۋەگە ھەم كىرەستىيەنىڭ، بورژوا - دېمالىرات رېۋولوتسىيەسىنىڭ سايۇزنىڭ بولۇپ چىقىدىغان پىراتىنارىيات يانغىنىغا ئاۋدارۇپ چىقىرىشقا تۇرغان رېۋولوتسىيەچىل پىراتىنارىيات ئاكتىكى كەكەلسىزلىك تۈپ ئۇشلىرىنى بىلگەنلەردىن:

ۋ) ئۇيشتىرو پرىنسىپلەرنى ئىگىزلىدى ھەم فارمولىرايىتىنى، بۇلار پولىتارىياتنىڭ يەتتىن پارتىيەسىگە ئۆز سىغىنى بىلەن ئۇششاپ ھەم قولاي رەۋىدە يولباشچىلىق قىلىپ مۇمكىنلىكنى تەمىن قىلىدۇ.

(گ) ئۆزىڭ س - د. توڭگەرەكلەرن بىرلەشكەن بولۇپ كەتكەن ئىشنى بىلەن
پراگرامما، تەكلىپ، ئۆيىش، پرىنسىپلەرنى ئىشلەنگەن پارتىيەنى بولۇپ
ئۆچىن بازا ھەزلەيدى.

«نيسكرا» (1900 - 1903 يللار).

1. «ئىسكراڭ» باش ئۇيۇشۇرۇچىسى ھەم يولباشچىسى لىنىن بولدى، ئۇل ئانى بولدىرو تورداعى ھەزلىك ئىش سېردە سۇرگىندە ۋاقتدا ئوق ئىشلەگەن. سۇرگىندەن قايتقاندىن سوڭ 1900 نچى يىلنىڭ مايندا بىسكوفدا بولغان كېڭەشچىدە رېئاكسىيەگە لىنىن، مارتى، پاترىسفالار بىلگىلەندىلەر؛ بۇلار ئۇچىسىدە 1894 - 96 نچى يىللارداغى يېتىر كۆرەش سايوزنىڭ ئىشچىلەرى. چىت ئىلگە بارغاندىن سوڭ لىنىن ئىسكراڭنى باسدىرو ئىشنى «خەمەتنى ئازاد قىت» گروپپاسىن تارتىدى، ئۇل ۋاقتدا پىلچىنى، ئاكسىلرود ھەم زاسولىچىلەر ئىكانومىزمگە كېسكىن رەۋىدە قارشى چىققانلار ئىدى. شولاي ئىتىب «ئىسكرا» (س. د. ر. پ. نىڭ بونچى ئىكى چۆرۈڭنىڭ ئىك ئرى ئۇيۇشلارنىڭ - «خەمەتنى ئازاد» گروپپاسى ھەم «كۆرەش سايوزنىڭ» ئىشلەرن ئۆزىگە مىراس ئىتىب ئالوچى بولدى.

2. پراگرامما ئوبلاستىدا «ئىسكرا» ئاپارتونىزم ھەم رېۋىزىيەنىزم بىلەن ئايلانما كۆرۈش ئالپ باردى. ئۇنىڭ ئارقىدىن ئىشلەنگەن پراگراممىنىڭ بىرىنچى

پرىفسىپىيال ئۇلۇشى كاپىتالىزم ئۇسۇلىنىڭ تۈپ زاكونلارنى ئارتۇدۇكىس - ماركسىس رەۋىشىدە بىرونى ھەم كاپىتالىزمنىڭ ھەلەكەتنى ئىچىنە ئالا ئىدى. بىرونىشەينچىلەر ھەم ئىكانومىستلارنىڭ ماركسقا بولغان «ئۆزەتمەلەرن» قاتىقى رەۋىشىدە بەرب تاشلاپ، بو پراگرامما - II نچى ئىنتىرناتسىيىنال پارتىيەلەرنىڭ بىردىن بىر پراگرامماسى - پىرالىتارىيات دىكتاتوراسى كىرەكلىكىنى، يەنى ئىشچى سىنىنى تارافىدىن سەياسى ۋىلاستىنى سوغىنىش ئالونى ھەم سانسىپىياليزم رىيولوتسىيەسى ئۈچۈن كىرەكلىك شارىت بولۇپ ياعىدىن ئىكسىپلاتاتىرلارنى ئاسىدۇرو كىرەكلىكىنى راسلادى. پراگراممانىڭ ئىككىنچى ئۇلۇشى - مىنىموم پراگرامما - پارتىيەنىڭ ياقىندىغان تالابلارنى ئىچىنە ئالا ئىدى، بۇلار كاپىتالىزم ئۇسۇلىگە ھەم پىرالىتارىياتنىڭ سىنىقى كۈرەش كىمكەيتۈگە جايىزلى تۇرغان روسىيەدەگى كرىپاسفولىق قالدقلارنى يوق ئىتۈگە يۈنەنلىگەن چارالار. بىرنچى پلانغا ئالغا سۇرلىنى: سامادىرۋاۋىيەنى بىتۈرۈ ھەم ئاننى دىماكراتىيە رىسپوبلىكەسى بىلەن ئالسىدۇرو، ئىر كىلىكلەر بولسۇرو، 8 سەئەتلىك ئىش ۋاقتى ھەم ئاگىراممە سەئەلەس رىيولوتسىيەچە چىشۇ.

3. پراگرامما ئىشلەگەندە «ئىسكرا» رىداكسىيەسىدە ياشىنى ئوق ئوق ئاينىرملقلار كىلىپ چىعب، ئالار چاقى قىنا ئاينىرملوغا (راسكول) سەبەب بولمادىلار. بو ئاينىرملقلارنىڭ تۈبى مەنە نەرسەدە بولدى: پراگرامما ئىشلەگەن ۋاقتدا ئىسكراچىلارنىڭ بىر ئۇلۇشى، شۇندى فارمولىروفىكلار تەقدىم ئىتتىلەر كى، تۈبىدە ئالار رىفورمىستلارغا، ئىكانومىزمگە بول بىرۈگە بارىپ چىعا ئىدى. رىداكسىيەگە تىكىشۇرو ئۈچۈن ئىككى پرايىكت - پراگرامما كودى: لىنىن ھەم پىلىچانفنىقى.

ئاينىرملقلار پىرالىتارىيات بىلەن «ۋاقى جىتىشۇروچى»، يەنى كرەستىيەلەر ئاراسىدىغان مۇنەسەبەت مەسئەلەسى، سانسىپىياليزم رىيولوتسىيەسىدە ھەزىلەك ھەم ئاننى ئۆتكەرو مەسئەلەسى تېرەسەندە بىگىرەك ئۆتكەن رەۋىشىدە كىمكەيدىلەر. بىر ياقىدىن «كاممۇنىستلار مانىفىستىنىڭ» «پىرالىتارىيات تىك بىر ئۆزى گىنە چىدىن رىيولوتسىيەچىل سىنىق» دىگەن ھەلنى كۆرسەتت، ئىككىنچى ياقىدىن، پىرالىتارىيات سايۈزنىكى بولماچاق كرەستىيەنىڭ ئىككىلەنۈۈن، ھاراكتىرلىق نىقلى بولماۋىن كۆرسەتت لىنىن پىرالىتارىياتنىڭ كىيگىمۇن بولۇپ ياعىدىن، «ۋاقى جىتىشۇرو-چى» لەردىن، يەنى بىرنچى نەۋبەتدە ھەزەت ئىيەسى، ھەم كاپىتالىزم تارافىدىن ئىكسىپلاتىراۋايت ئىتتىلە تۇرغان كرەستىيەلەردەن جىيىنلا تۇرغان ئۆزىنىڭ سايۈزنىكلارنى ئۆز ئارتىدىن ئالىپ بارۇپ ياعىدىن قاراپ ئاننىڭ تارىخى رولنىڭ پراگراممادا ئاچق كۆرسەتلىۋىن ئىقلاپ تالەب ئىتتى.

پىلىچاننى تارافىدىن تەقدىم ئىتلىگەن پراگراممادا سانسىپىياليزم ئۈچۈن كۈرەش «بۇتن ھەزەت ئىيەسى ھەم ئىكسىپلاتىراۋايت ئىتتىلۈچى ماسسانىك» كۈرەشى ئىتت، ئۇ «ھالىق ئاراسىدىن دىماكراتىيە» پىرالىتارىياتنىڭ سىنىقى پارتىيەلىگەندە چىعب بۇتن ھەزەت ئىيەلەرنىڭ ھەم ئىكسىپلاتىراۋايت ئىتتىلۈچىلەرنىڭ پارتىيەسىدە ئەۋىرلىدىلگەن ئىدى. شۇنىڭدىن پىلىچاننى پرايىكتىدا، سۇڭىدىن لىنىننىڭ ئالابى بويىچا كىرلىگەن پىرالىتارىيات دىكتاتوراسىنىڭ كىرەكلىكى تۈرىدىن پونكىتنىڭ بولماۋى ئىتتىفاقى بىر نەرسە توڭل ئىدى (لىنىن ئىسپورنىكى، II، 78 - 81، 130 - 134 بىنلەر).

سۇڭترا پىلجىنى پرايكتىنى ۋاقى، بىگىرەككە كاپىتالىزم ۋاقتىدا ئاۋل ھوجا-
لىنىدىغانى جىتىشىدۇرۇشنىڭ رىۋەلوتسىيەچىل ماركسىزمنىڭ تىيورىيە پالائىيىيە-
لەرن رىفۇرمىسلىرى قاراشىدا ئاۋا يۇمشاتقان فارمولىروفكالا بىرە ئىدى. لىنىن
بۇ پرايكتىنى تەنقىدلىدى، مۇندى فارمولىروفكالا ئى جىبەرگە يارامان كىسكىن
رەۋىشكە كۆرسەتتى.

بۇلار ئۈستىگە پىلجىنى پرايكتىنى مەلۇم ئاكادىمىزم بىلەن دە ئايتىرلا ئىدى.
پىلجىنى ئۆزىنىڭ پرايكتىنى كاپىتالىزمنى ئۇمۇمى رەۋىشكە ھاراكتىرلاۋ بىلەن باشلى،
ئە لىنىن ئىسە «ر. س. د. ر. پ. پراگراممىسى، ئۇرس كاپىتالىزمنى ھاراكتىرلاۋ
(ھەم ئاننى غەيملە) بىلەن باشلانغا تېيىش» دىيىپ ھىسابلايدى. پىلجىنى پرايكتىنى
لىنىن «ئوقۇچىلار ئۈچىن بولغان پراگرامما... ئوقۇچىلارنىڭدا بىرنىچى كۆرسىدىغانلارنى
ئۆچىن، بۇ كۆرسىدىمىسە ئىلى، ئۇرس كاپىتالىزمنى ئورنىدا توڭل، بەلكى ئۇمۇم كاپىتال-
لىزم ئورنىدا غەنا سۆيلىمى» (لىنىن ئىسپورنىكى، II، 65 - 66 بىتلەر) دى.

ر. س. د. ر. پ. نىڭ ئاڭرار پراگراممىسىنىڭ ئاقتىرى لىنىن بولدى. ئانىڭ
تۇپ ئىدىيەسى ئىشچى سىنىفنى بىلەن كرەستىيەن سايۇزنىڭ كىرەكلىكى ھەم
سۇڭىنىڭ رىۋەلوتسىيە ئىتىزگىيەسىدىن بوزۇۋا- دىماكرات رىۋەلوتسىيەسىنىڭ
پاتشاللىققا ھەم كرېپاسنولىق قالدقلارنى قارشى فايدالانۇ ئىدى. جىرگە
ئاتسىيانالىزاتسىيە ياساۋ ئالاڭغا پرىنسىپىيال ياقىدان قوشنىل، «مەلۇم
رىۋەلوتسىيە مامىنىڭدا ئاننى ئالغا سۈرۈدىن، بىلگىلى، باش ئاۋىماز» دىيىۋ بىلەن
بىرگە لىنىن، كرەستىيەن ھەرەكەتنى ھەزرىگى كۈندە بۇتن كىڭلىككە جەيلىمە-
گەنلىكىدىن، ھەزى بىرنىچى ۋاقىتقا كرەستىيەنلەرگە «كىسلىمەلەرنى»، يەنى
1861 نىچى يىلدا كرەستىيەنلەردىن تارتىپ ئالغان جىرلەرنى كىرى قايىاروننى
ئالاب ئىتۇ بىلەن چىكىلەنۈنى تەقدىم ئىتتى. «كىسلىمەلەر» ئورنىدىن تەقدىم
«ئىسكرا» رىداكسىيەسى ئارافىدىن قايىۋ ئىتلىدى. شۇلاي بولسا جىرگە
ئاتسىيانالىزاتسىيەنى پرىنسىپىيال ئانۇ مەسئەلەسى زور نىزاۋ تودردى. مۇندا
مىنىشۋىكلەرگە ھاس بولغان كرەستىيەن ھەرەكەتنىڭ رىۋەلوتسىيەچىل ھاراكتىرن
ئاكلاما ھەم جىرگە ئاتسىيانالىزاتسىيە لوزىگى ئاستىدا ئوتەرگە تېيىش بولغان
كرەستىيەن رىۋەلوتسىيەسىنىڭ كىڭ قۇلاچىدىن قورقۇ كۆرۈندى، شۇل كىلىپ چىقتى.
«ئىسكرا» ئايتىرملقلار، پىلجىنىنىڭ يول قويمۇ ئارقاسىدا چاق-چاق قىنا
ئايتىرلىشۇغا كىتىرۇپ چىارمادىلار. ئىكانومىسلىرىغا قارشى بىر فرونت ساقلاۋ ھەم
ئايتىرلىشۇدىن قۇتۇلۇ ماقسادى بىلەن پىلجىنى پرايكتىنى نىگىز ئىتىپ ئالغا ھەم
لىنىننىڭ پراگرام مەقلىمىدىن جىرنى ھالقاشىدۇرۇ ئورنىدىن، ئۇرنى سىزىپ
تاشلىرىغا قىرار ئىتلىدى. لىنىننىڭ ئالابى بويىچا پارتىيە پراگراممىسىدا ماحسۇس
كەمىسىيە ئارافىدىن بايتاق تۈزەتمەلەر كرتلىدى. بۇ پرايكتىنى لىنىن ئۆچىن
يارارلىق بىر ھەلگە كىلگەندىن سۇڭ بۇتن كۈيگە «ئىسكرا» رىداكسىيەسى
ئىسمىدىن ئىعلان ئىتلىدى.

4. تاكتىكا مەسئەلەسىدە «ئىسكرا» ئىكانومىسلىرىنىڭ پرىنسىپىسى ھۇس-
تىزىملارنى قارشى رىۋەلوتسىيە ھەرەكەتنى پرايىتارىيات گىگىمۇنىيەسىن بولدىرۇ
ياغن قوۋالادى ھەم ئىشچى سىنىفنى ئاترافلى رەۋىشكە سەياسى ئىش ئالاب بارىغا
تېيىش، رىۋەلوتسىيە يۈنەلشنىڭ جەمىيەتنىڭ بۇتن سىنىفلارنى تەئسىر ئىتەرگە
تېيىش، دىدى.

«ئىسكورانىڭ» لىبېرالىلارغا قارانا بولغان ئاكتىكاسىن ئىككى چۇرغا بۆلەرگە بولا. لىبېرال ھەرەكەتنى غايەت زەھىنى بولغان 1902 نىچى يىلغا قەدەر ۋاقتىدا «ئىسكورا» ئىشچىلەرنى لىبېرال بورژىۋانى «ئۇيانتىغا» چاقىردى ھەم لىبېراللارنىڭ تەۋەككەلسىزلىكىگە، يارىتىلىش قىلانشىلارنى ئۆزلىكىسىز غەيىلەپ، ئۇلارنى سولغا تابا، ساما دىرژاۋىيەگە قارشى كىيىكىنىڭ كۆرەشكە ئىتەردى، ئاينىم ئالغاندا يەشۇن لىبېرال پارتىيەسىنى تۈزۈگە سەۋىي ئىتتى.

بورژىۋاچا لىبېرال ھەرەكەتنى تۈزلىگەن مىقداردا «ئىسكورا» ئانى نەنقىدىنى ھەم غەيىلەۋىنى كۆچەيتتى، لىبېراللار ئۆزلىرىنىڭ «ئاسۋاباز دىنىيە» دىگەن ئورۇنلارنى ھەم ئاينىم سەياسى پىراگراممالارنى بىلەن مەيدانغا چىققاچ (1902 يىل)، «ئىسكورا» ئۆزىنىڭ «بورچىنى ئىتت ھەزرىتىدىن ئويانغان بورژىۋادا ئاپپازىتسىيە روھى قىملىكتىن توگىل، بەلكى ئانىڭ ئاپپازىتسىيەدەگى جاپاماندلىقى، تەۋەككەلسىزلىكىگە رىۋەلوتسىيەچە نەنقىدى ئىتتى، بورچ ئىتت ئالدى.

5. «شۇنى مۇناسىۋەت بىلەن «ئىسكورا» رىداكسىيەسىنىڭ ئۆز ئىچىدە پىراگرامما ئاينىملىقنى نىزاغىلارنى غەزەلەت، بەلكى لىبېرال بورژىۋاغا قاراشدا ئىككى ئاكتىكا لىنىيەسىنى بىلگىلىگەن ئىدى. بۇلارنىڭ بىرىنى بالىشۋىك، ئىككىنچىسى مىنىشۋىك ئاكتىكاسىنى ئىدى، بىلىنىيەلەر رىۋەلوتسىيەدە لىبېرال بورژىۋانىڭ «رولنى تۈزلىگەن جەيە قويۇغا نىگىزلىگەنلەر ئىدى. ئاكسىلرود 90 نىچى يىللاردا ئوق: «روسىيەنىڭ تارىخى ئۇستىنى ئابساپلوتىزم بىلەن كۆرەشە... بورژىۋا دىماكراتىيەسىنىڭ گىگىمونيەسىن غەزەلەت» دىگەن ئىدى. ھەم، ئول «بورژىۋا زىيەنى رىۋەلوتسىيەدەن قورقۇماس، ئانى سامادىرژاۋىيە قۇچاغىغا ئاشلاماس ئۇچىن» ئىشچىلەرنى ئىستىچا بىلەن ئارتىق ماۋتەب كىتودەن ساقلىرىغا قوشىلى.

لىبېراللارغا مۇناسىۋەت تۈرۈندى نىزاغىلار لىنىيىنىڭ «Ганители земства и аннибалы либерализма» دىگەن مەقالەسىدەن «سۇڭ، «ئىسكورا» رىداكسىيەسىدە قىزىپ كىتتى. لىنىيىنىڭ زىمىستۋادا «بىر تۈرۈلدە «ئۇنى» ھەم سەياسى كۆرەشنىڭ ئىركلىنى فاكتىرن كۆرگە مۇمكىن توگىل» دىيۋىنى، شۇلاي ئوق مەقالەنىڭ كىيىكىن رەۋشە قامچىلاۋ فورمىسىداغى «تۈنى پىلىخانى، ئاكسىلرود ھەم مارتى تارافىدىن قارشىلىققا ئۇچىراندۇ. پىلىخانى مارتى فىكىرنى قوشىلىپ، لىنىيى مەقالەسىنىڭ «تۈنى يۇمشاتۇ كىرەك دىگەن ياقدا بولدى. «يۇمشاتىغۇز، كۈگەرچىكەي، - دىپ يازا پىلىخانى لىنىيىگە - لىبېرالىزمنى ھەزرى يۇنغا قارشى سىپىرىغا يارامى. بىر زور خاتا... ھەزرى غۇمومەن لىبېرالىنى سۈگەرگە يارامى. بىر ئاكتىك ئىش توگىل، ناچار لىبېرالىدىن ياخشى لىبېرالى ئاپپازىتسىيە ياسارغا كىرەك...». ئاكسىلرود لىنىيىنىڭ مەقەلسىن باسۇغا قارشى كىلىمەسەدە، شۇل ئوق ۋاقتىدا «س - دلارنىڭ كۈچى ھەم سىستىمالى رىۋەلوتسىيە ئاكتىتسىيەسى تەئىبىرىدە زىمىستۋانىڭ «كانستىتوتسىيە تۈقىلارنى» جانلى رىۋەلوتسىيە كۈچىدە تەۋرەنلەرگە مۇمكىن» دىدى (لىنىيى ئىسپورنىگى، III، 203، 204، 210 بىتلەر). مىنىشۋىكلەرنىڭ 1904 نىچى يىلداغى زىمىكى كامپانىيەسىنىڭ پلانى كوز ئالدىدا. شۇلاي بولسادا مىنىشۋىزىمنىڭ «بوتۇقىلارنى رىداكسىيەنىڭ تىشنى چىعارلىماڭلار ھەم «ئىسكورا» نىڭ غۇمومى رىۋەلوتسىيەچىل «تۈنى بۇزماڭلار».

لېڭىن ئارافىدىن يولباشچىلىق ئېتىلە تۇرغان «ئىسكرا» بورژىوا لېبېرالىزىمى تۈرىدا شۈبھىسىز تۇتاقلىق رەۋىدە ماركسىزىم بىلەن بېرىدۇ.

6. «ئىسكرا» كۈرەستىيەن ھەر كەتتە بولغان قاراشى لېڭىن مەقالەلەرنى ئاچىق فارمولىراۋات ئېلىگەن ئىدى. پراگرامما قويۇلۇشىداغىچا روسىيە بورژىۋارىيۇلوتسىيەسىدە كۈرەستىيەنىڭ رولىغا ئېھتىياز، زور بولۇنۇقتاسىدىن، چىچ لېڭىن، كۈرەستىيەلەرنىڭ كۈرپاستىقۇبلىق قالدۇقلارغا قارشى بولغان ھەرەكەتتە پراالىتارىياتنىڭ ياردەم ئېتىۋى كىرەكلىگەن ئاينىروچائەيتىدۇ. سارىزمگە ھەم بايلارغا قارشى كۈرەش بۇتن كۈرەستىيەنىڭ رېۋەلوتسىيە ئېنىرگىيەسىدىن پايدالانۇ كىرەكلىكىنى كۆرسەتۈ بىلەن بىرگە لېڭىن، بورژىۋاغا قارشى شەھەر پراالىتارىياتنىڭ ئالدىدا نەقلى نەزەگى ھەم دائىمى ساپوزنىڭ تىك ئالۋىدوچالغىنى. پراالىتارىياتنى ھەم ئالدىنىڭ يارلىنىشىغا بولۇغا مۇمكىن ئىكەن كۆرسەتتى. مۇندىن، كۈرەستىيەن مەسئۇلىيەت «ئىسكرا» ئاكتىپىكاسى لېڭىيەسىنىڭ ئىككىنچى يالى كىلىپ چىقتى: ئالدىغا سىنىقى كۆرەش كۈتۈ، ئالۋى بورژىۋازىيەسى بىلەن كۆرەشۈ ئۈچۈن ئالۋى پراالىتارىياتىن ھەم ئالۋى يارلىنىش ئۇيۇشتۇرۇ.

7. رېۋەلوتسىيە ھەر كەتتە پراالىتارىيات گېگىمونيەسى بولۇشۇنى ئالغا سۇرۇ بىلەن بىرگە «ئىسكرا» 900 نچى يىللارنىڭ باشلاردا كۈرەستىيەن ھەرەكەتنىڭ جانلاندۇرۇش ئارقىسىدا كىلىپ چىققان «سانسىيالىس - رېۋەلوتسىيەنىلار» پارتىيەسى بىلەن ئاياسۇز كۆرەش ئالدى باردى. كۈرەستىيەن ھەرەكەتتە يولباشچىلىق قىلدۇرۇشقا بولغان، پراالىتارىياتنىڭ سىنىقى بولۇپ باغىدىن ئاينىرلىغىن ئىنكار ئىتكەن، ئانى فورماسىز بولغان «ھىزەت ئىيەلەرنى» بىلگەندە ئىزىرگە ئوشقان ئەس - ئەللەر، ئۆزلەرنىڭ پراگراممالاردا ماركسىزىمنى رېۋىزىيەنىزىمچا بۇزۇشنى خالەقچىلىق ئىدىيەسى قالدۇقلارنى بىلەن بىرگە قوشۇشلار. ھەم ئىندىيۇدۇئال تېررور ئاكتىپىكاسى ئالغا سۇرۇشلەر. شۇلاى ئېتىپ «رېۋەلوتسىيەچى ئاۋانتىۋ - رىزمگە» تەگەرەدۇللەر.

«ئىسكرا» ئارتۇدۇكىس ماركسىزىمنىڭ رېۋەلوتسىيەچى قىيورىيەسى ئالغا سۇرۇ بىلەن بىرگە ئەس - ئەللەر پارتىيەسىنىڭ ۋاقى بورژىۋا خاراكتېرىن، ئۆزلەرنىڭ بورژىۋاچا بولغان رادىكالىزىملار سانسىيالىزىم ئېتىپ نانتىرغا مائاشۇلار ئاچىپ سالىدى ھەم ئىندىيۇدۇئال تېررور ئاكتىپىكاسىغا قارشى ئاياسۇز كۆرەش ئالدى باردى، چۈنكى بۇ ئاكتىپىكا رېۋەلوتسىيە كۈچلەرن ۋاقلاندۇرا، ئىشچى ھەم كۈرەستىيەلەرنىڭ ماسسا رەۋىشىدەگى كۆرەشلەرنى جايىزلى تۇرغان ئاكتىپىكا.

8. ئۇيۇشتۇرۇ ئوبلاستىدا «ئىسكرا» قۇب بۇرۇنچى يەشۇرن، نەقلى. ئۆزەكلەشكەن ھەم پرافىسسىيائال رېۋەلوتسىيەنىلاردا تۇرا تۇرغان بۇتن روسىيە ... د. لار بىرلەشتۈرە تۇرغان پارتىيە ئۇيۇشمىسى ئۇزۇ ئىدى.

لەكىن مۇندى بىرلەشمەنى دىكرىت چىعارو ياكى بىر ئىسىزىد ياكى كەنفىرىمىيەنىڭ قەرار ئېتىۋى بىلەن گەنە بولۇشۇ مۇمكىن تۈگى ئىدى. ئانى ئىشلەپ چىعارغا كىرەك ئىدى. مۇندى بىرلەشمە ئۈچۈن بازار، ئىدىيە باغىدىن نەقلى بولغان بىرلەشمە، پارتىيە ئىچىدەگى ئاپپارتونىزىمدان چىكىلەنۇ بولۇغا ئېشىش ئىدى. تىك ئاپپارتونىزىم ھەم رېفورمىزىمدان نازارلىغان پارتىيەگە پراالىتارىياتنى چىن رېۋەلوتسىيە يولى بىلەن ئالدى بارا ئالماچاقى. كىرئىسچە، ئالدىن مۇندى كۆرەشسۇز

بولغان ئاپپارتونىزم ھەم رېفورمىزىمدا چىكلەنمەگەن (ئايىرلماغان) بولەشمە ياكى بولەشكەن ئۇيىشمادا ئالارنىڭ يەشمەلەرنى زاكونلاشتۇرغانغا بولۇپ ئىدى.

«ئىسكرا» دا ھەم «نەرسە ئىشلەرگە» دە لىنىن تارافىدىن كۆرسەتىلگەن ئۇيىش ئىرو پىلانى تۈپەندەگى ھەلەن غىبارەت:

لىنىن بونچى نەبەتدەگى بونچ ئىتىپ غۇھومى، ئورس سەياسى گەزىتىن بولۇش ئورنى ئالدى. «گەزىت كاللىكتىپى پراپاگاندىس ھەم كاللىكتىپى ئاگىتاتىرغا توگىل، ئول كاللىكتىپى ئارگانىزاتىدا» دىپ يازدى، ئول بولمىيەنى بىلىپ ئۆتكەرو، ماحسوس «ئاگىتاتلار» جىمەرو بولۇپ بىلەن ئورنلارداغى ئۇيىشمالارغا يولباشچىلىق ئىتوتار قاسىندا «ئىسكرا» تىزئارادا تىرەسەندە پارتىيە بولەشكەن ھەم بىركەن ئۆزەك بولۇپ ئىشلىدى.

بىر بوندىن ئايىرلغان، بىر بىرى بىلەن باغلانماغان توگەرەكلەر ئورنىدا، پارتىيە شولار ئىگىزىندە ئوسىدى. لىنىن ھەر شەھەردە بۇتىن ئىشە يولباشچىلىق ئىتوتىچى پارتىيە كەمىتېتلىرىنى ئۆزۈگە تەقدىم ئىتتى. پرافىسسىئال رېۋولوتسىيە ئىرلاردان تۇرغان كەمىتېتلىر تىرەسەندە، لىنىن ئوينچا، پرىنپىيەتلىرىدە تۈپەندەگى ئۇيىشمالار (يەچەيكەلەر) ئۆزۈلەرگە تىيىش ئىتتى. يەشۇن ئۇيىشمالار تىرەسەندە پارتىيە يولباشچىلىقى ھەم كانترول ئاستىدا ھەرەكەت ئىتە تۇرغان كىگىرەك كۈلەمدە ئىشچىلەر ئۇيىشمالارنى ئۆزۈلەرگە تىيىش ئىتتى.

پارتىيە كەمىتېتلىرىنى ئۆزۈلەرنى ئۆزەكلەشۈنى ئى ساقلا ھەم ئىشلەرنى ئاچى بولۇ ئىگىزىندە ئۆزۈلەرگە تىيىشلەر ئىتتى. دىماكراتىيەنى فەتىشلەش ئۆلەرنى بىلەن بىرگە ئىسكانومىسسالارغا قاراشنى لىنىن پالىتسىيە سامادىر ئۇيىشەسەن ۋاقتىدا كەمىتېتلىرىنى سايلاپ قويۇنى مۇمكىن توگىل دىپ ھىسابلادى، چۈنكى بولسايلو تۈرمە ھەم كاتارغا كاندىداتلار ھەزلەو دىگەن سوز بولۇپ ئىتتى. لىنىن ئوينچا كەمىتېتلىر پارتىيەنىڭ ئىككىنچى رابوتىنى كەلەندەن جىيىلەرغا، ئالارغا ھەزلەكلەرنى ئىككىنچى ياشى بولغان ئىشچىلەرنى ئىككىنچى كۆپ ساندا كۆرگە ھەم ئالار پارتىيەنىڭ يوعارغى ئورگىنى تارافىدىن راسلانغا تىيىش ئىتتى.

9. لىنىننىڭ ئۇيىش ئىرو تۈرىدىن بولغان، ئۆزىنىڭ تۈپى بىلەن پارتىيەنى رېۋولوتسىيەنىڭ گىگىمىون رولىنى تۇرمىشقا ئاشۇرۇچى پراپاگاندىنىڭ ئاۋانگاردى بولۇشقا بونەلتەكەن ئىدى، بولمىدە «ئىسكرا» رىداكىسىيەنىڭ ئىچىدە قەمام تانوغا ئۇچىرمايدى. كۈبەندەن ئۆك ئابساپىوتىزم بىلەن كۈرەشە بوزۇۋازىيە گىگىمىونىيەسەن ياقلاپ كىلگەن ئاكسىلرود شول ئوق ۋاقتىدا پارتىيە ئۇيىشماسىن تۈزۈدە ئۆزەكلەشۈگە قاراشنى بولۇپ، ئاننىڭ ئوينچا لىنىننىڭ ئۇيىش ئىرو پىلانىنىڭ تۈپى «پاكوپىنلار ئىدىيەسەن» ئىسە بىلەن، ئول ئانغا قاراشنى چقىدى.

«ئىسكرا» نىڭ ئىچىدەگى نىزاعنىڭ نى قەدەر كۈچلۈ بولۇپ كۆرسەتە ئۇچىن 1902 نچى يىلدا، پراگرامما تۈرىدىن بۇتىن نىزاعلارنى بىرگەندەن سۆك، ئاكسىلرودنىڭ «ئاستىناپكاسىن» كۆرسەتە جىتە، پلىخاننى ئانى بولۇپ «ئاستىناپكاسىن» كىرنى ئالارغا دىمەلەپ يازغان ھاتىدا «بۇتىننىسە لىنىننىڭ كىرنىلىگى ھەيلى، بولۇپ كىرنىلىك بىك كۆپ زارار ئىشلەرگە مۇمكىن. لەكىن سىنىڭ چىوۋىڭ بىزنىڭ ئۇچىن مۇندى كۈرەشنىڭ مۇمكىنلىكىگە زەغىفلەنە» دى (پلىخاننى بىلەن ئاكسىلرودنىڭ يازىشلارنى. ۱۱ نوم، 181 بىت). 1900، 1901، 1902 نچى يىللاردا

بولدۇرلۇقى قالغان ئاينىرلۇ 1903 نىچى يىلدا 11 نىچى ئىسىزىددا بولدى. مۇك قەدەر ئۆيىشەنرۇ مەسئەلەسىدە گى ئاينىرلۇقلاردا «ئىسكراڭ» تىشنى چىقارلماڭلار. ئۆيىشەنرۇ مەسئەلەسىدەدە، پراگرامما ھەم ئاكتىكا مەسئەلەسىدە گى كېك «ئىسكراچىنلار» بىر فرونت بولب چىش ياساڭلار.

10. «ئىسكراڭ» ئىشنى ئىككىنومىسلا تارافىدىن قاتنى قارشىلىققا ئۆچىرەن، بىو قاي واقتلار كەمىيتىلەردە ئاينىرلۇغا قەدەر بارب جىتكەلەدى. لەكىن نى ئىشەن سۇك «ئىسكراچىنلار» كەمىيتىلەرنىڭ زور كۆپچىلىگىن ئۆز ياقلارنى ئاودارغا موۋەققى بولدىلار. ئىككىنومىسلاڭ «ئىسكراڭ» ئىشلەرن ئۆزەرگە ئىسىزد چاقىرو ئىمىتسىيىياتىۋاسن ئۆزلەرنى ئالغا ماتىشولارنى بارب چىمەدى. بىلاستوك شەھەرنى جىيان دىلىگانلار «ئىسكراڭ» سۇراۋى بويىچا ئۆزلەرن كەنفىرىنسىيە دىب ئىعلان ئىتەنلەر، ئىسىزدنى ھەزلەو ئۆچىن ئۆيىشەنرۇ كە- مىيتىنى سايلا بىلەن قەنەنەنلەندىلەر. بىو كەمىيت ئۆزاقلامىچا ئارىستانايت ئىتەدى.

ئىسىزدنى ھەزلەو ئىشنى ياكى ئۆيىشەنرۇ كەمىيتىنى ئالدى، بىو كەمىيت «ئىسكرا» ياعىداغلار تارافىدىن ھەم ئانك يولباشچىلىقى ئاستىدا ئۆزلىرى ھەم ئورنىدا ئۆيىشمالارنىڭ كۆپچىلىگى تارافىدىن راسلاندى. ئۆيىشەنرۇ كەمى- تىتەننىڭ ئىشنى ئۆگۈش بىلەن بىدى. 1903 يىلنىڭ 30 نىچى ئىيولنىدە بروسىيىل شەھەرنىدە ر. س. د. ر. پ. نىڭ 11 نىچى ئىسىزدنى ئاچلىدى، بىو ئىسىزد ئورنىدىن 21 كەمىيت، چىت ئىللەردە گى 5 س. د. ئۆيىشەن قاتناشدى.

11 نىچى ئىسىزد (30 نىچى ئىيول - 23 ئاۋگوسە ، 1903 يىل).

1. 11 نىچى ئىسىزدنىڭ تۈب بورتىچى «بوتالچىق، ئارقاق، ئاۋىشولۇق، چۆرن- بىنرۇ ھەم «ئىسكرا» تارافىدىن ئىشلەنگەن ھەم ئالغا سۈرلگەن پرىنسىپ ھەم ئۆيىشەنرۇ نىگىزىدە «ھەقىقى پارتىيەنى ئۆيىشەنرۇ» ئىدى (لېنىن، V، 310 بىت). لەكىن ئىسىزدنىڭ ساستاقى بورتىچى بولۇدىن نى براق بولدى. يالنىراب تۇرغان ئىككىنومىسلا، بونچىنلار - ئاپپارتونىسلا ئىسىزد بىر نىچە كىشى بار ئىدى: ئاغى دىستەگە ياقىن «ئورتاچا ئاپپارتونىسلا» بار ئىدى. بۇلار فارمال ياقىدىن «ئىسكراڭ» يولباشچىلىق تانغان كىشلەر، لەكىن ئىشە تار تۈگە- رە كچىلەن ئۆزلىك بىتەگەن ھەم پرىنسىپىيال نەرسەلەردە تۇتاقىزلىق بىلەن ئاينىرلۇچىنلار (بوزنى رابوچى، گروپپاسى). ئىسكرا يۈنەلشنىڭ جىگروۋى - بۇن ئىسكراچىنلار ئاپپارتونىسلارغا قارشى بىردەن چىقاندا - ئىسىزد ئالارنىڭ كۆپچىلىگى بىلەن تەمىن ئىتەلگەن ئىدى (51 تاۋشنىڭ 33 نى ئالاردا ئىدى): باشىدا ئاكسىلارود ھەم مارتى بولغان «يۇمشاق» ئىسكراچىنلارنىڭ ئۆشۈلارنى - تىرىبەلەلەرنى، ئاپپارتونىسلار كۆچىن كۆپچىلىك ياساپ، ئىسىزدنىڭ پرىنسىپىيال لىنىيەسىن ئۆزۈ قورقۇنچىن سالىدى. مەن شونىڭ ئۆچىن ئىسىزد ئىسكرا پرىنسىپلەرن تۇرمىشقا ئاشىرو ھەم ئىسكرا يۈنەلشنىڭ جىگروۋى ئۆچىن بىك قاتنى ھەم بوغازغا كىلىپ كۆرەشۈ ئورنى بولغا تىش ئىدى.

ريۋەلوتسىيەگە تىسكەرنى ئىكەنن چاراكىتىرلەنغان ئىدى. لىبېرال بورژىۋانىڭ ئاپپا-
زىتسىيە روھىدا بولۇشۇنغا، ئاڭغا بەيە قويمايدىغان رىۋەلوتسىيە پرايىتىرىياتىنى ئانڭ
تۇتانا قىزىلغىنى، سارىزم بىلەن رىۋەلوتسىيە ئاراسىدا ئىكەنلەن ئويى (بىر ئىكەنلەن ئانڭ
بولمى قالوۋى مۇمكىن توڭل ئىدى) بىلەن كۆرەشكە چاقىردى. شۇل ئوقى ۋاقتىدا
ئانڭ بىلەن قايمىر ئايرىم كىلىنشۇلەرنىڭ مۇمكىن بولۇشۇنغا بويغىسىيىيال باش
تارتىمادى.

پاترىس رىۋەلوتسىيەسى ئاكسىلرود ھەم «يۇمشاق ئىسكىراچىلارنىڭ» قاراشلارنى
كىكەيتى، سوزودان عىبارەت ئىدى. بىر رىۋەلوتسىيە لىبېرال بورژىۋانىڭ كانكرىت
ۋە كىلەلەرن كورسەتمى، ئالارغا غۇمومى بەيە بىرمى، بورژىۋانىڭ تۇتانا قىزىلغىنى
بىلەن كۆرەشكە چاقىرمى ھەم ئالارنىڭ غەيىلەرن ئاچونىڭ كىرەكلىگىن كەپ
ئەيتەن ئىدى. لىبېراللار ئۆزلەرنىڭ پراگراممالارنىدا ئىشچى سىنىفنىڭ مەنفاغەتلىرى
قايا قارشى كىتە تۇرغان نەرسەلەر قويمايدىغان دىگەن غىيال بىلەن، ئول «لىبېرالنىڭ
سوزىنى ئۇششۇرغا» قوشا، ئىستارۋىرنىڭ رىۋەلوتسىيەسى. رىۋەلوتسىيە ھەر كەندە
گىگىمونىيەنى بورژىۋازىيەگە بىر لىنىيەسى بىلەن بارا ئىدى. بىر رىۋەلوتسىيەدەن
مىنشىۋىكلەرنىڭ 1905 نچى يىلغى رىۋەلوتسىيەدەگى ئاكتىكىلارنى كىلىپ چىغا
ئىدى. كىرئىنچە، لىنىي بىلەن پلىچاننى رىۋەلوتسىيەسى بالشىۋىكلەر ئاكتىكىلىرى
ئاچى ھەم دۇرس بىرە ئىدى.

II. 4 نچى ئىسىز ئىشلەرنىڭ ئۆزەگىدە كوستارچىلنىقنى بىتىرو ھەم
ئۆزەكلىشكەن پارتىيە تۇزو مەسئەلەسى تۇرا ئىدى. ئىسىزنىڭ باشىدا
ئىسكىراچىلارنىڭ بىر كەن فرونتىغا قارشى كوستارچىلنىقنى ئاچى ياقلاۋچىلار:
بونىچىلار، ئىكانومىسارلار تۇردىلار. بونىچىلار ئۆزەكلىشكەن پارتىيەگە قارشى
چىقىلار، پارتىيەنى ئىشچى سىنىفنىڭ ئايرىم مىللى ئەتەلەرنىڭ فېدىراتسىيەسىنى
ئەتەلەرنى سۇرادىلار ھەم ئۆزلەرنە يەنە پرايىتىرىياتىنىڭ ۋە كىلى بولۇدا
ماناپولىيە ھۇقۇقى ئالاب ئىتىلەر. ئىسىز بونىچىلارنىڭ بولالايلار كىرى
قاشتى. شولاي، ئىسكىراچىلار بونىچىلار ھەم ئىكانومىسارلار بىلەن بىرلەشكەن
ئالغان «سازنىڭ» توڭرە كچىللىكىنى، ئۆزلەرنىڭ ئۇشمالارنىڭ ئىز كىلى، مۇستەقىل
بولۇش، ئالارنىڭ پارتىيەدەن ئايرىم بولۇش ياقلاغا مانا شۇلاردا كىرى قاشتى.
لەكىن ئىسىزنىڭ قزو ئىش ۋاقتىدا كوستارچىلنىقنى بىتىرونى، ئۇششۇ
ياغىدان نەتنو مەسئەلەسىدە - پارتىيەنىڭ لىنىي تارافىدىن ئىشلەنگەن ئوستافى
شۇڭا ھەم ئىتەرگە تىيىش ئىدى - ئىسكىراچىلار ئايرىلدىلار.

ئۇششۇ مەسئەلەسىدە بولغان بىر ئايرىلۇ بۇلاي غدا كىلىپ چىققان نەرسە
توڭل ئىدى. ئىس ئوستافنىڭ ئايرىم پاراگىرنىڭ ئىگىلى ياكى باشقاچا فارمولىرۈفكەدە
توڭل ئىدى. ئىس مەنە نەرسەدە ئىدى: پارتىيەنىڭ ئىتلىگىنى، ئايرىتونىس
ئۇششۇ مارتى -- ئاكسىلرود چىقىش بىلەن پرايىتىرىياتى بولغان ئۆزەكلىشكە
قارشى كىلۈدە ئىدى، ئەلنىن ئوستافى ئىسە باشىدىن ئايغىنماقەدەر ئۆزەكلىش
بىلەن سوغارلغان ئىدى.

«ھەر بىر ئىستاكچى، ھەر بىر دىمانستراتسىيەچى ئوز سانسىيالى-دىماكرات
دىب ئانى ئالراق» (مارنى) رەشىدە پارتىيە ئۇششۇنىڭ رامكاسى كىكەيتونى
سۇراولارنى، پارتىيەگە ھەر بىر تەلگەن كىش كىرە ئالسىن: ھەم «پرافىسر»، ھەم
«گىمىنارىس» (ئاكسىلرود) دىمولەرنى بىلەن مىنشىۋىكلەر، بىر ياقىدان، پارتىيەنى

سىنىق ئىچىدە ئۆتەلەر، ئىككىنچىدىن، ۋاقى بوزۇۋا، بوزۇۋا ئىلىمىيىتىلارنى پارتىيەگە كىچىك ئىشك ئاچىدلار ھەم، مۇنڭ بىلەن رىۋەلوتسىيەدە پىراتىرىيات كىچىكمونىيەسىن، تۆتۈپ قالغۇلار ھەم پىراتىرىياتنىڭ كۆرەشنى بىلەن مانىۋىر بولباشچىلىق ئىتىۋىگە پارتىيەنى نەمەم سەلەتسز ئىتەلەر.

گىمنازىس، پىرافىسۇرلارنى پارتىيەگە كىرۈپ تۇرۇپ سۇيەلەپ دە تۇراسى يوق، لىنىن، كىرۇسنىچە، كىرەگىچە ئاڭلىق بولماغان ئىشچىلەرگە پارتىيەگە كىرۈشنى چىكىلەپ باغۇدا بولدى، ئۇل س. د. پارتىيەسىن ئىككىنچە ئىشچى سىنىقى بىلەن ئىق باغۇلغان پىرافىسىمىيائىل رىۋەلوتسىيەنىرلار ئۇيۇشماسى، ھەم، ئۇل ئۇيۇشما ئۆزىنىڭ يولباشچىلىقى ئاستىدا ئىش كۆرە تۇرغان پارتىيەسىز ئىشچىلەرنىڭ كىچىك ئۇيۇشمالارنى بىلەن چۆرۈنالىغان دىپ بىلگىلەدى.

ئۇستافنىڭ 1-نچى پاراگىرۇفن ئاۋشقا قويغاندا ئاپپارتونىسۇلارنىڭ بارىسىدا ئاۋشلارنى كىلەچەككە مېنىشۋىك بولماق كىشەلەرگە بىردەلەر، تىك شۇنقىدا غى ئالارنىڭ فارمولىروفكەسى ئىسپىز تارافىدىن قوبۇل ئىتلىدى. (ئىسكىراچى دىلگىنلار جىيەللىشىدا لىنىن فارمولىروفكەسى غايەت زور كۈچىنىڭ ئالغان ئىدى).

5. بو ئۇستافنى قوبۇل ئىتكەندە، سۇڭ ئىسپىز پارتىيەنىڭ ئۆزەك ئۇچرىز- دىنىيەلەرنى سايلارغا كىرىدى. پارتىيە ساۋىتىۋاتىغان بولۇپ چىقىدى. ئاننى ئىككى تۇيۇنچەك بىلەن بەيەلەرگە، تۈرى كىلىدى. پارتىيەنىڭ ئۆزەك ئۇچرىز دىنىيەلەرنى سايلانغاندا بۇتۇن مەسئەلەلەر ئالارنىڭ ساستافى پارتىيە كۈشتارچىلىقى ھەم رىفورمىزم بىلەن ئالدا ئاپاۋسز كۆرەشۈش تەمىن ئىتەرلىك بولۇپ ئىدى.

پالىتسىيە رىزىمى شارىتلارنىڭ كۆرەشنىڭ قاتالۇق، بولۇپ پارتىيەنىڭ يولباشچى ئۇيۇشمالارنىڭ ئىستروكتورا مەسئەلەسىن چىتىلەتتى. ئىسپىزدا قەدەر ئوڭ لىنىن تارافىدىن ئىشلىتىلگەن پلان بويىچە II نچى ئىسپىز: روسىيەدە گى ئىشلەرنىڭ پىراكتىك يولباشچىسى ئۆزەك كەمىتت، چىت ئىلە چە تۇرغان ھەم پارتىيەنىڭ ئىدىيە يولباشچىسى - ئۆزەك، ئورگىنى ھەم، بو ئىككى، ئورگىنىڭ ئىشلەرنى كاردىنېراۋايت ئىتۈچى پارتىيەنىڭ سەۋىتىن سايلارغا ئىيىش ئىدى.

لىنىن ھەم پالىشۋىكلىر ئۆزەك كەمىتتەكە فەقەت ئىسكىراچىلارنى غى سايلارغا تەقدىم ئىتەلەر ھەم بۇلار كۈيىنى ئىقلى ئىسكىراچىلاردان بولۇپ شارت ئىتەلەر، ئۇ پارتىيەنىڭ ئۆزەك ئورگىنىنى ئىككى ئالتى ئورۇنغا ئىسكى «ئىسكىرا» رىداكسىيەسىنىڭ ئۇچىلىن: لىنىن، مارتى ھەم پىلچانغىنى تەقدىم ئىتەلەر، چۈنكى ئالتىنىڭ ئىشكە سەلەتسزلىگى ئىسپىزدا قەدەر ئوڭ ئاچىغان ئىدى.

مارتنى كىرۇسنىچە، ئۆزەك كەمىتتىڭ ساستافى «يۇمشاق»، ئىسكىراچىلار ھەم سازنىڭ بىلگىنى كۈچىلىكىنى تەمىن ئىتەرلىك بولغان تەقدىم ياسايدى. مۇندى تەقدىم ئارقاسىدا، «ئۆزەك كەمىتتىڭ يولى بۇرالىق، بولۇپ شىك يوق ئىدى. ئىسكىراچىلار جىيەللىشىدا لىنىن تەقدىمى چىكىدى. بو ۋاقىت مارتى ئىسكىرا ئۇيۇشماسى ئىچىدە ئايزۇلۇ ياساۋ يولغا كىرىدى ھەم نىزاعلارنى ئىسپىزدا چىقاردى. ئۆزەك، ئورگىنىڭ ساستافى مەسئەلەسىدە مېنىشۋىكلىر ئالتىدىن غىبارەت بولغان ئىسكى ساستافى راسلاۋنى سۇۋادىلار.

مارتچىلار بونچىلار ھەم ئىككىنچىلارنىڭ ياردەمى ئارقاسىدا ئۆزەك كەمىتت ھەم ئۆزەك، ئورگىن تۇرۇپ ئىسپىزدا ئۆزەلەرنىڭ تەقدىملەرنى ئۆتەچەك دىپ

ھىسابلادىلار. سايلاولار ئالدىدىن «بوندنىڭ پارتىيەدە گىنى، ئورنى» مەسئەلەسىگە ئىشىنىدۇ بوندچىلارنىڭ فېدېراتسىيە تورىداغى تەقدىملەرنى كېرى قاققان ئىدى. شۇنىڭدىن بوندچىلار ئىشىنىدۇ تاشلاغانلار ئىدى، ئالار ئارتىدىن «روس س - د لارنىڭ چېت ئىل سايلوۋى» ۋە كېلىرى - مارتىنى ھەم ئەكىمى دە ئىشىنىدۇ تاشلاپ چىقىلار. مارتىچىلار ئىشىنىدۇ ئازچىلىقتا قالدىلار. ئۆزەك كەمىتە ھەم ئۆزەك، ئورگىن تورىدا ئىشىنىدۇ ئىسكىراچىلارنىڭ كويچىلىكى تەقدىمىن قابول ئىدى. ۋە ۋاقىت مارتى ئايرىلۇغا كىتىدى ھەم ئىشىنىدۇ قەۋارلارنى بويىستۇردى، ئۆزەك ئورگىندا ئىشلەۋەن باش تارتىدى.

II نىچى ئىشىنىدۇ سۆڭىك بالىشىۋىزىم ھەم مېنىشىۋىزىم

1. II نىچى ئىشىنىدۇغى بالىشىۋىكلەر بىلەن مېنىشىۋىكلەر ئاراسىداغى ئايرىلۇ ماركىسىلار بىلەن رېفورمىسار ئاراسىدا ئىشىنىدۇ قەدەر بولغان كۆرەشنىڭ دەۋامى بولىدى. بالىشىۋىزىم رېۋولوتسىيەچى ماركىسىزمنىڭ پراگرامما، ئاكتىكا ھەم ئۆيىشۋىر پرىنسىپلەرنى ياقلاۋ ئۇستىنە ئىسكى «ئىسكىرانىڭ» تراتىسىيەسىن دەۋام ئىتىدىرى، مېنىشىۋىكلەر ئايرىلۇنىم سالىنىغا، ئىككىنچى ھەم بوندچىلارنىڭ قۇچاغىغا تەگەرەنلەر، ھالبۇكى ئۆزلەرنى ئىشىنىدۇ باشىدا ئالار بىلەن كۆرەش ئالپ بارغانلار ئىدى. «ئىككىنچى ئىشىنىدۇ بالىشىۋىكلەر بىلەن ئالار ئاراسىدا ھېچ بىر تۈرلۈ پرىنسىپىيالى ئايرىلمى يوق» دېيىمىشىۋىكلەر ئىشىنىدۇ سۆڭىكى قەدەر قىچىماسلار ھەم «لىنىن ياعىداغىلارنىڭ بىزگە قاراشى تۈبەن، ئاڭلاشماۋغا نىگىزلەنگەن» دېمەسلىرى (ئاكسىلرود، «ئىسكىرانىڭ» 68 نومۇرى) - مۇندا ساتسىيالى دېماگوتىيەدە ئىككى ئام - رېۋولوتسىيەچى ھەم ئايرىلۇنىس - ئاغىنى بەرلىشىۋىدە شۇبھە يوق ئىدى. بۇلارنىڭ ئۆيىشۋىر، ئاكتىكا ھەم بىر دەرەجەدە پراگرامما تورىدا قاراشلارنى باشقا ئىدى.

II نىچى ئىشىنىدۇ ھەم ئالدىن سۆڭىك بالىشىۋىكلەر بىلەن مېنىشىۋىكلەر ئاراسىدا بىرىنچى پىلانغا ئۆيىشۋىر تورىداغى ئايرىلمى ئالغا كېلىپ چىقتى. ئۇل ۋاقىتدا ئوق بولغان پراگرامما ھەم ئاكتىكا تورىداغى ئايرىلمىلار بىر قەدەر سۆڭىراق - 1904 نىچى، بىلنىڭ ئازاغىغا ئايرىلۇلار.

2. ئىشىنىدۇ سۆڭىك مېنىشىۋىكلەر ئۆزلەرنىڭ ئايرىلۇ ئىش دەۋام ئىتىدىنلەر: ئالار پارتىيەنىڭ ئۆزەك كەمىتىنى ھەم ئۆزەك ئورگىنىغا ئۆلۈ بايگوت بىلدۈرلەر. بىر ئوق ۋاقىتدا ئالار تارافىدىن ئورنلارداغى كەمىتىلەرنى قولغا ئالۇ ئۇچىن روسىيەگە بىر نىچە كىشى جىبەرلىدى.

بالىشىۋىكلەر، كېرىنچە، ئايرىلۇنى بولدىماس ئۇچىن بۇتىن چارالارنى كوردلەر، ھەتتا «رېداكسىيەنىڭ ئىككى دورى چىلىن كاپىتىراۋايت ئىتوگە» كوندلەر، لەكىن سەۋىتدە كويچىلىك بالىشىۋىكلەر ياعىدا، بولۇنى شارى ئىتىدىلەر. مېنىشىۋىكلەر تارافىدىن ۋە تەقدىم كېرى قاعلىدى، مۇنىڭ ئارتىدىن ئالار چېت ئىللەردە گىنى س - د. لار لىگاسىغا ئايرىلۇ ئۆزەك كەمىتىگە قارشى كۆرەش باشلادىلار. لىگا ئۆزىنىڭ 1903 نىچى، بىلنىڭ 26 - 31 نىچى ئۆكتەبىردە بولغان ئىشىنىدۇ ئۆزەك كەمىتىگە بويىستۇردى باش تارتىدى ھەم ئۆزەك كەمىتى ۋە كىلىنى لىگانى تارالغان دېيى ئىلان ئىتەرگە مەجبۇر بولدى.

لەكەين لىگا ئىسىزدىنڭ قەرائى، - چىت ئىلدە گى ئىقتىلىگىفت سانسىيال - دىماكراتلارنىڭ كۈبچىلىگى، بو قەرار ياعندا بولدىلار - پلىخانقا نىق تەئىبو ئىتىدى، مۇندىن سوڭ، ئول مىنشىۋىكلەرگە ئوستوپكەگە بارىغا قەرار ئىتىدى. لىنىن ئۆزىنىڭ رىداكسىيەدەن كىتوون بىلەردى (1903، 1 يىل، 1 نچى نوبەبى) - پلىخاننى ئۆزىگە ئۆزەك، ئورگىن رىداكسىيەسىگە دورت مىنشىۋىكىنى كاپىتېراۋات ئىتىدى (1903، 1 يىل، 26 نوبەبى). «بىچىراق چىت ئىل ئىككىلو كاسى، مەنەرسە، ئورس رابوتنىكلارنىڭ كۈبچىلىگىن باسدى» دىب يازدى لىنىن (لىنىن ئىمپورىنىگى VII، 225 بىت). ئۆزەك، ئورگىن مىنشىۋىكلەر قوللىنا كوچىدى. لىنىن ھەم بالشىۋىكلەر «ئۆزلەرنىڭ كىچىككە ئارتىلىرىيەلەرن ئالب كرىپوسىنى تاشلايدىلار، كرىپوسنىڭ كامىنىداتىنى دۇشمانغا قايىالارنى ئاچىدى»، ھەم ئىكىنچى فرونتقا - ئۆزەك كەمىتتىكە كىتىدۇلار.

مىنشىۋىكلەر ئۇزاقلامى كىلىشو پازىتسىيەسى، تۆتۈب ئۆزەك كەمىتتىنى دە ئۆزلەرنىڭ تەئىبىرىنە بويسىندىدىلار. بو واقتىدا ئۆزەك كەمىتتى چاينى بولغان بو نىچە بالشىۋىك ئارىستاۋات ئىنىلگەن ئىدى. ئالارنىڭ بوسىن (زىملەچكەننى) ھىچ بو سەبەبىز ئۆزەك كەمىتتىدەن كىتكەن دىب ئىعلان ئىتىدۇلار. بو ئازدان ئۆزەك كەمىتتىكە بو نىچە «پرىمىرىنسىنى»، سۇگرا ئىچى مىنشىۋىكلەرنى كاپىتېراۋات ئىتىدۇلار.

ھالبوكى روسىيەدە گى كەمىتتىلەرنىڭ عايەت زور كۈبچىلىگى (20) ئۆزلەرنىڭ رىزەلوتسىيەلەرنە بالشىۋىكلەر بىلەن سالىدار ئىكەنلىكلەرن كورسەتىدۇلار. مىنشىۋىكلەر ياعندا بىش كە كەمىتتى بىولىدى. بالشىۋىكلەر ئورنىدىن پارىيە ئورگىنلارغا تايانپ پارىيەنىڭ III نچى ئىسىزدى تورىدا ئاگىتاتسىيە باشلايدىلار. ئۆزەكنى ئۆز قوللارغا ئالەكەرگەن مىنشىۋىكلەر (پارىيەنىڭ سەۋىتى، ھەم ئۆزەك، ئورگىن) ئىسىزدى جىيو تورىدا ئۆزلەرنى باش تارتوغا توگىل، بەلكى ئاگىتاتسىيەسى ئۈچەن لىنىيىگە ئۆزەك كەمىتتىدە پارىتسانىيە ئۆتكەردۇلار. III نچى ئىسىزدە ھەزىلەك ھەم ئاننى ئۈچەن كۆرەش بۇتىلەين بىلەن بالشىۋىكلەر جىلكەسىنە ياتىدى. 1904 نچى، يىلنىڭ ئاگوستىدا زەنىيە شەھەرنە 22 «تۇپرىدا كامىنىنى» نىڭ جىمىلىشى بولا، بۇلار پارىيەنىڭ نەوبەتدە گى جىمىلىشىن چاقىرو تورىدا پارىيەگە دىكلاراتسىيە بىلەن مۇراجەعت ئىتىلەر. بو نىچە، ئورس كەمىنى بىلەن كىلىشىب «تۇپرىدا كامىنىلار» كۈبچىلىك كەمىتتىلەرنىڭ بىوراسىن تۇزىلەر. بو بىورا III نچى ئىسىزدى ئۇيشىدۇرۇ رولىدە ئىش ئىتە. 1904 نچى، يىلنىڭ نوبەبىرەنە بىورا تارافىدىن ئورسلارنىڭ بو نىچە ئىبەن ئاستى كەنفىرىفىسىيەسى راسلانا؛ تۇن، كۇنىيا ھەم كافىكاز كەنفىرىفىسىيەلەرنى. 1905 نچى، يىلنىڭ عىنوارىدا بالشىۋىكلەر گەزىتى «ۋىرودە» چا باشلى.

1905 نچى، يىلنىڭ يازىدا بالشىۋىكلەرنىڭ تىرشوۋى ئارقاسىدا III نچى ئىسىزدى چاقىرىلدى.

3. ياكى ئىسكراچىلارنىڭ، ئۇيشىدۇرۇ قاراشلارنى ئىكەنومىسلارنىڭ ھۋامىزىم كىچىكەتودەن عىبارەت بولىدى. ئالارنىڭ بورژوا تەئىبىر ئىشچى سىنىقىغا ئۆتكەردە گى روللەرنى بارىدىن ئلك پارىيەنىڭ ئۆزەكلەشۈنە، ئاننى ئۇيىشو ياعندا نەوۋىنا، ئاننى ئاپپارتونىسلاردىن تازارتوغا قارشى كۆرەشو

بولدى. بو كۆرەش نىغنى ئىك كىرەك ۋاقتىدا - 1905 نىچى، يىل رىۋەلوتسىيەسى ئالدىن دان بولدى.

ياڭا «ئىسكرا» داغى ئاكسىلوردىڭ مەقالەلەرى ھەم ل. تروتسكىنىڭ «بىزنىڭ سەياسى بورچلارنىڭ»... دىگەن بىر باشوراسى، پارتىيە ئانڭ بورچلارنى، ئارگا- نىزاتسىيە پرىنسىپلارنى تۈرۈندە مېنىشۋىزىمىڭ تولى، تەمام بولغان ئەلىمان بىرەلەر. رىۋەلوتسىيە ئۈست كىلگەن بىر ۋاقتىدا بالاشىۋىكلەر پارتىيە ئۇشماشىن نىغنى ئىك مۇھىم ئىش دىب خىساپلاغاندا، - مېنىشۋىكلەر پارتىيەنىڭ ئۇششىدۇر. مەسىلەسنىڭ غايەت ئۇسدىن قارادىلار. تروتسكىنىڭ فارمولىۋفكەسى بۇلاي: «بۇتن بورچ سەياسى تاكتىكا ئوبلاستىدا يانا. بىز... ئاينۇر، ئۇششىدۇر بورچلارنى ئالغا قويۇمىز ھەم بىز ئالارنىڭ ئىك كىچىكلىرى تۇرغانلارنى سەياسى كۆرەش پىروتسىستىدا ھەل ئىتلىە دىب ئۇيلىمىز. ئۇششىدۇر مەسىلەسنىڭ ھەم مەنەندە بىز چىندان دا ئاپپارتونىسلار (بىزنىڭ سەياسى بورچلار)».

مېنىشۋىكلەر قاراشىچا پارتىيە پىرالىتارىياتنىڭ ئاپپارتونىس ھەم رىفۇرمىسلارنىڭ بۇتن ئاۋشۇلارنى كىسە تۇرغان ئۈزەكلەشكەن ئۇشماشى بولماسقا، ئە ئۇل «پارتىيە ئۇيىنىڭ بۇتن ئامىلارنى ھەم تۇسلەرنىڭ بارىدان» غىبارەت بولغا تىيىش (تروتسكى). پارتىيە ئۇزۇلۇشنىڭ لىنىيىچە بولغان سىفىتاليزمىنى ياڭا «ئىسكرا» بۇتنلى ئىنكار ئىتىدى، ئۇل لىنىي پارتىيەدە «ئاسادى ھال» قويا ھەم پىرالىتارىيات دىكتاتوراسى توگىل، بەلكى پىرالىتارىيات ئۇستىدىن دىكتاتورا ھەزىلى، دىدى. «سىفىتاليزم ئىلىپىيەسى غۇمۇمەن غەجەب ھەيرىچى، ئۇى» دىب ئىلەكلىتۇب ئالدى تروتسكى. سۇگرا مېنىشۋىكلەر، بىرنىچى نەۋبەتدە ئاكسىلورد پارتىيە ئىشچى سىنىفىدىن «ئۇيەنرگە»، «ئانڭ مۇستەقىل بولغان سىنىفى ئۇشمالارنىڭ كىچىكلىۋۇشنى بولۇشقا ئىتەرگە» تىيىش، ئە ئىشچى سىنىفىغا يولباشچىلىق ئىتمەسكە دىگەن، ئۇيىنى ئالغا سۇردىلەر. مۇڭا سەبەب ئىتت بىز ئالار پارتىيە ئۇشماشىنىدا كۈچنىڭ ئىنتىلىگىنى ئىكەن كۆرسەتدىلەر.

4. ياڭا «ئىسكرا» سەياسى قاراشلارنى بارىندان ئىك كۆرسىتىپ رىۋەلوتسىيە ھەرەكەتنىڭ ئىلتىقات ئىتمەۋەن غىبارەت بولدى، «ئىسكرا» كۆرسىتىپ رىۋەلوتسىيەنى تۈرۈندە بىر مەقالەدە يازمادى دىيەرگە بولا. سۇگرا لىبىرال بورژۇۋانڭ، ئاينۇر ئالغاندا زىمىستۇ ھەرەكەتنىڭ كىرەگىدىن ئارتۇق بەيە قويۇ نۇرا. ياڭا «ئىسكرا» روسىيە بورژۇۋا دىماكراتىيەسىنىڭ... رىۋەلوتسىيەچى سەياسى پارتىيە بولۇپ چەش ياساۋ ۋاقتى يراق توگىل، دىدى، ئە مارتى ئاغىدا ئۇزۇن بىر جەبەردى، ئۇل: «روسىيەنىڭ ئوسونارنى بىرنىچى پلانغا ھەم رىۋەلوتسىيە ھەرەكەتنىڭ بىرنىچى سانغا... زىمىستۇنى قويدى» دىدى. مۇندىن رىۋەلوتسىيەدە پىرالىتارىيات گىگىمۇنىيەسىن ئىنكار ئىتو ھەم بورژۇۋا كىگىمۇنىيەسىن تسانو كىلىپ چىقتى.

بو قاراشلاردىن مانىتىق بويىچا 1904 نىچى، يىلنىڭ كۆزىدە ياڭا «ئىسكرا» تارافىدىن ئۇندىغان بۇتن ئۇشمالارغا نەقدىم ئىتىلگەن «زىمىستۇ كامپانىيەسى پلانى» كىلىپ چىغا. مېنىشۋىك «ئىسكرا» پارتىيە ئۇشمالارنى ئىشچىلەردىن زىمىستۇ كىشەلەرنىڭ دىلىگانلار ھەم دىمانستراتسىيەلەر، ئۇششىدۇرۇنى تەقدىم ئىتىدى. مۇنى «زىمىستۇ كىشەلەرنىڭ كۈيەرەك باترچىلىق ئۇيانو ھەم سانسىيال دىماكرات يولباشچىلىقنى ئاستىدا بولغان پىرالىتارىياتنىڭ كۈتەر چىققان

ئالابىلارنىڭ ئالارنىڭ قوشىلغۇغا ئالابا قوزغالوون، قوشىلغۇ ھىسن ئويانو ئۇچىن ئىشلەدى، شولاي ئىتىب ياكى «ئىسكىرا» پىلانچا، پىرالىتارىيات ئوزۇننىڭ ئاكتىكاسىن بورژوازىيە ئاكتىكاسىنىڭ كۆيىلگەن ھەم ئوزۇننىڭ سىنىقى يولىن ئونكىرودەن باش تارتقان، بورژوا ئاراسىدا ئاكتىتاسىيە ياسا، دىكىلار تىسىيە ئوقۇ بىلەن چىكىلەنگەن ھەم مۇنىڭ ئارقىسىدا بورژوا سوللاش، رىۋەلوتسىيەچىلەر ئاكتىكا ئالپ بارى دىيىپ ئۇمىدلىگەن بولما.

مۇندىن بزمىنشىۋىكىلەر ئاكتىكەھەم ئۇيىنىش قورنىداغى قاراشلارنىڭ ئىسكى «ئىسكىرا» نىڭ II نچى ئىسىمىزدان مۇنۇڭ پارتىيە لىنىيەسى بولپ قالغان قاراشنىڭ بۇنىلدى ھىيانت ئىكەن كۆرەيىز. ياكى ئىسكىراچىلار ئوزلەرنى ئوك «ئىسكىرا» بىلەن ياكى ئاراسىدا چىا ئالماسلىق نىرەن چىوقۇر (پىروتىسكى) بار دىدىلەر. بالشىۋىكىلەر، كىرئىسچە، ئىسكى «ئىسكىرا» ئىش دەوام ئىتىرىدىلەر. «ئىكەنومىزم» تۇس «مىنشىۋىكىلەكە» ئوزگەرتىدى؛ ئىسكى «ئىسكىرا» نىڭ رىۋەلوتسىيە ئاكتىكاسىن بوللىرو يولنىدا ئىشلە بالشىۋىزمنى تودردى (لىنىن، XIII، 124 بىت).

بورژواچى دىماگراتىيە رىۋەلوتسىيەسىدە ساتسىيەل - دىماگراتلارنىڭ ئىككى تىكتىكاسى.

1. III نچى ئىسىزد رىۋەلوتسىيە باشلانۇ شارتلارنى ئچىدە جىيىلدى، بو رىۋەلوتسىيە روسىيە ساتسىيەل - دىماگراتىيەسى ئچىدە گى ئىكى ئاغىنىڭدا ئالدىدا ئىستراتىگىيە ھەم ئاكتىكانىڭ نىگىز مەسئەلەلەرن بۇتن كۆلەملەرنى بىلەن قويدى ھەم بو ئىكى ئاغىنىڭ ھەر قايسىسى بو مەسئەلەلەرگە ئوزلەرنىڭ ئابىرۇم بىر بىرى بىلەن بۇنىلدى كىلىشە ئالى تۇرغان (بىر بۇنى قايما قارشى بولغان) جاوابلار بىرە ئالا ھەم بىررگە تىيىش ئىدىلەر. مىنشىۋىكىلەر كەنفىرىنسىيەسى ھەم بالشىۋىكىلەر بولن ئالغان III نچى ئىسىزد بالشىۋىزم بىلەن مىنشىۋىزم ئاراسىداغى نىزاغلار - ئاينىرئولارنىڭ يەكۈن كۆرسەتدىلەر.

رىۋەلوتسىيەنىڭ ھاراكىتىرى ھەم ئانى قوزغاتوچى كۈچلەرنى ئاڭلاۋدا 1905-1907 يىللاردا بالشىۋىكىلەر بىلەن مىنشىۋىكىلەر ئاراسىدا بولغان نىيورىيە نىزاغلارنىڭ نىگىز بولدىلار. بالشىۋىكىلەردە، مىنشىۋىكىلەردە روسىيەدە گى بو بىر نچى رىۋەلوتسىيەنى بورژوا رىۋەلوتسىيەسى ئىتىب تاندىلار. لەكىن بۇلارنىڭ ئىككىسىدە بو سوزلەرگە بىر بۇنى بۇنىلدى باشقا بولغان مەھەن بىردىلەر، مىنشىۋىكىلەر بورژوا رىۋەلوتسىيەسەن غۇمومى، ئابستراكت، شابلونلى بىر تۈسدە ئاڭلاۋ بىلەن قەناعتلىنىدىلەر، XX نچى يۈزدە گى روسىيەدە گى بورژوا رىۋەلوتسىيەسەن كۈنپاتىش ياۋروپادا XVIII نچى يۈز ئاھىرىدا ھەم XIX يۈز باشىدا بولغان بورژوا رىۋەلوتسىيەلەرنى تۇسلى ئوك ئىتىب كوردىلەر.

روسىيە رىۋەلوتسىيەسىنىڭ ئاگىرانى ھاراكىتىدا بولون ئاڭلاما، بو رىۋەلوتسىيەنىڭ ئۆزەك (مەسئەلەنى چىشۇچى) كۈچلەرنى بولغان كۆرسىتىدىلەرنى ھىسابىدان تۇشۇرپ قالدۇرۇ ئارقىسىدا مىنشىۋىكىلەر رىۋەلوتسىيەدە پىرالىتارىياتنىڭ گىگىمون بولۇشۇنى ئىشانغاۋغا ھەم ئول رىۋەلوتسىيەدە بورژوازىيەنى گىگىمون

ئىتىب ئىعلان ئىتوگە، رېۋەلوتسىيەنىڭ كۈلەن لىبېرال بورژىۋا قوزغىلىشى دەرە -
جەسىتىنى تۇتۇشۇرۇپ بارىپ چىقىرىلەر.

بالىشۋىكىلەر ئىسە باشلانغان رېۋەلوتسىيەنىڭ بۇتنى ئايرىملىقلارنى ئىسە
، ئۆتۈپ ئاڭىرىيە - كرەستىيەن مەسىلىسىنى چىشىنى، ئۇلار رېۋەلوتسىيەنىڭ تۈپ
مەنىسىنى ئىتىپ ئىسە بىلەنلەر. رېۋەلوتسىيەنىڭ جېڭىۋون ئۇلار پاتشا ھۆكۈمەتنى
تۇتۇشۇرۇپ كەتسە، ئۆزى، بەلكى جېڭىۋوننى ئالپاۋىنلىق ئىگىزىدە بىلەننى، تولى رەۋىدە
بىتىرۈپ كەتسەنلەر. ئەلبەتتە، مۇندى رېۋەلوتسىيەنىڭ باشىدا ئۆزىنىڭ بورژىۋاغا
قارشى بولغان سىنىقى كۆرەش كېڭەيتىۋېتىش ئۈچۈن پاتشانى ھەم ئالپاۋىنلارنى بەرپ
تۇتۇشۇرۇپ بىلەن قۇتقىغان پىراتارىيات قىزىلا ئىدى.

روسىيەدە گى بورژىۋا رېۋەلوتسىيەسى - پىراتارىيات يولباشچىلىقىنى
ئاستىدىن كىرەستىيەن رېۋەلوتسىيەسىنى بولغا تېشى ئىدى. لىبېرال -
مانارىيىلىق ئۇمۇمىيلىرىدىن ئۆز ئالماغان بورژىۋازىيە، ئىككى رېۋەلوتسىيەچىل
سىنىق - پىراتارىيات ھەم كرەستىيەنلەر بولغان چاغىدا، مۇندى رېۋەلوتسىيە -
دەن ئەلبەتتە چىنكە كىتەرگە تېشى. مېنشىۋىكىلەر پىراتارىياتنى ئەنە شۇ
لىبېرال - مانارىيىسى بورژىۋا ئارتىدىن باروفا ئۆندەنلەر. ئە ئىندى بالىشۋىكىلەر
كرەستىيەنلەر باشلىق بولپ پاتشا ھەم ئالپاۋىنلارنى قىزىلا - سىزىپ ئاشلاۋا
ئۆندەنلەر.

2 - بورژىۋاچىل - دىماكراتىيە رېۋەلوتسىيەسىنىڭ خاراكتېرى ھەم ئۇنى
ھەر كەنەندىن ئۆچى كۈچلەرنى بۇلاي تۇرلى تۈسە ئاڭلاۋ ئارقىسىدا رېۋەلوتسىيە
نەتىجەسىدە توۋاچاق ۋاسىنىڭ (واقىلى رېۋەلوتسىيەچىل ھۆكۈمەتنىڭ) خاراكتېرى
ئاڭلاۋدادا، بۇ ئىككى ئامىدا تۇرلىنىك بولدى. مېنشىۋىكىلەر بۇلاي دىپ نەتىجەلەر
ئىدى: ئەگەر رېۋەلوتسىيە باشىدا بورژىۋازىيە تۇرسا، ئۇنىڭ نەتىجەسىدە توۋان
ۋاسىدا بورژىۋازىيە قولدا بولماق. مۇندى ۋاسىدا قارانا پىراتارىيات تىك قارشى
پازىتسىيەگە تۇتار ھەم شۇ ئارقا، ئۇل ۋاسىنى رېۋەلوتسىيەچىل ئادىملارغا
باروفا مەجبۇر ئىتەر. بالىشۋىكىلەر ئىسە لىنىن بىلەن بىرلىكتە: ئەگەر رېۋەلوتسىيە
پىراتارىيات يولباشچىلىقى ئاستىدىن كىرەستىيەن رېۋەلوتسىيەسى بولسا،
ئۇنىڭ نەتىجەسىدە كىلىپ چىققان ۋاسىدا «پىراتارىيات ھەم كرەستىيەنلەرنىڭ
رېۋەلوتسىيەچىل - دىماكراتىيەچىل دىكتاتورالارى» تۈسىدە ئىشچى ھەم كرەستىيە -
يەنلەر ئىلمەسى ۋاسىنىغا بولماق دىلەر ھەم 1905 ئىچى، يىل توۋان سەۋىيىلەردە
بۇ دىكتاتورانىڭ باشلانغىچى كۆرەلەر ئىدى.

مۇندى دىكتاتورانى، ئۆزىنىڭ تىك بۇتنى ئىشچىلەر ھەم كرەستىيەنلەرنىڭ
قۇراللى ۋاستىلىلەرنى نەتىجەسىدە گەنە بولۇۋى مۇمكىن ئىدى. شۇڭا كۆرە
بالىشۋىكىلەر بۇ ۋاستىلىنى ئۇيىشۇرۇپ، رولى ئالار ھەم ئۇنى تىجىنىك
ياقدىن ھەزىلەر. كىرەستىيە بورژىۋا قۇبۇرغى بولپ يۈرۈپ مېنشىۋىكىلەر
واقىلى بورژىۋا ھۆكۈمەتنى ۋاستىلىدىن باشقا، ئۇ ئالدىنلەر ھەم بالىشۋىكى -
لارنىڭ شۇ ۋاستىلىنى ھەزىلەۋەت كى تەكىكلىرىغا قارشى نى كۆرەش ئالپ
باردىلار.

3 - بورژىۋازىيەچىل - دىماكراتىيە رېۋەلوتسىيەسىنى كىسكىن رەۋىدە ئاتىق
چىككە قەدەر ئالپ بارۇنى، «پىراتارىيات ھەم كرەستىيەنلەرنىڭ رېۋەلوتسىيەچى -

دىماكراتىيەچىل دىكتاتوراسىن» بولدى. ئۇنى ئۆزىنىڭ تورىدىن، تورى، بېرىشچى ئېنىق قويۇپ بىلەن بالشىۋىزىم ئېنىق 1905 نچى يىلى ئۇنى بىر دىكتاتورادا ئانك «ئۆتكەن» دە ھەم «كىلەچەك» دە كوردى. ئۇنىڭ «ئۆتكەن» كەستىيەنلەر بىلەن سايۇز ياساپ، بوزۇۋازىيەنى بىر چىتىدە قالدۇرۇپ پاتشا ھەم ئالىپلارنى سېتىپ تاشلاۋدان، «كىلەچەك» ئېسە «ئۆزلىكىز» رېۋەلوتسىيە دەن، ئېنىق يارلىق كەستىيەنلەر بىلەن سايۇز ياساپ ئورنىدا كەستىيەنلەرنى ھەم غۇمۇمەن ۋاقىت بوزۇۋازىيەنى چىتىدە قالدۇرۇپ سانسىيالىزىمچىل ئالماشتۇرۇپ ياساۋ ئۈچۈن كۆرۈشۈپ دەن غىبارەتلىرى.

بۇ «ئۆزلىكىز» رېۋەلوتسىيەنى، لېنىن، «كوب يىللارنىڭ» رېۋەلوتسىيەسى، ئۇزاققا سوزۇلغان «رېۋەلوتسىيە سىناۋلارنىڭ» تەمىنىدە كوردى. بۇ «ئۆزلىكىز» رېۋەلوتسىيەنىڭ نەتىجەسىدە، كاپىتالىزىم ئېزىۋېتىش بىلەن كۆرۈشۈپ ھەم چىكىگەن رېۋەلوتسىيەنىڭ ئۆگىنىشلەر ئارقىلىق قارشى بوزۇۋازىيەنىڭ كۆرۈشۈپ - رېۋەلوتسىيەچىل ھۇجۇم ياساۋى ئارقىسىدا ئورنىدا كەستىيەنلەر سانسىيالىزىمغا قاراپ تۇتقان دۇشمانلىق پارتىيەسىلەردەن بىتاراپ پارتىيەگە كۆچەلەر. ئورنىدا ھەللى كەستىيەنلەر بىتاراپلىق ساقلاغان ۋاقىتدا پارتىيەلەرنىڭ ئاۋل يارلىقلارنى بىلەن بولغان ئىقلى سايۇزى، سانسىيالىزىم نېگىزىدە ياسالغان ئۆزگەرىشنىڭ نەتىجىسىدە بىر قەدەر تەمىن ئېتە. ئۇنىڭ تولى نەتىجىسى، بۇ ئۆزگەرىشنىڭ ھېچ بىر چىكىلمەسلىك بولۇۋېتىش تىك سانسىيالىزىم ئۈچۈن ھەزىلەپ چىتىكەن كۇنىتاشنىڭ سانسىيالىزىمچى پارتىيەلەرنى بىلەن بىرلىككە بۇ ئۆزگەرىشنى (رېۋەلوتسىيەنى) ئالماشتۇرۇپ قالدۇرۇپ چىتىكەن ۋاقىتدا تەمىن ئېتە.

شۇلار ئېنىق ئېنىق بىر نچى رېۋەلوتسىيە چۇرىدا ئۇنى، لېنىننىڭ، بوزۇۋازىيەچىل - دىماكراتىيە رېۋەلوتسىيە بىلەن سانسىيالىزىم رېۋەلوتسىيە ئاراسىدا تەنەس، بۇ رېۋەلوتسىيەلەردە بىر نچىسىنىڭ ئۆسۈپ ئېلىشىنى تەمىن كروۋى تورىدا، ئۆزىدە ئۆزىنىڭ نېگىزلىرى ئۆزلىكەنلەر ئېنىق. بۇ نېگىزلىر روس مېنىشۋېزىم ئۈچۈن دە، ئۇنى تەمىن گى ئاپپارتىيىلەر (شول ئۇنى رەتتەن تروتسكىزىمدا) ئۈچۈن دە ئاڭلاشلىق تۇرغان بولدىلار ھەم ھەزىدە ئالار ئۇنى نېگىزلىرىنى ئاڭلايدىلار.

4 - ئۆزلىكىز ياكى «پېرمانىت» رېۋەلوتسىيە لوزىنگىلارنى 1905 - 1907 يىللار چۇرىدا مېنىشۋېكلىر ئاراسىدا (پارۋوس ھەم تروتسكى) بولدى. مەشۇل ۋاقىتدا ئېنىق تروتسكىنىڭ پېرمانىت رېۋەلوتسىيە تورىدا «نېۋىرۋىيە» سى بۇنىڭ يېگەن بىر تۇس ئالدى. بۇنىڭ بىلەن مېنىشۋېكلىرنىڭ ئاڭراپىيە - كەس - تېيەن مەسئەلىسىنىڭ روسىيەدە گى بوزۇۋازىيە - دىماكراتىيە رېۋەلوتسىيەسىدە تۇتقان، ئورنى ئاڭلاماۋلارنىڭ، بوزۇۋازىيەنىڭ كەستىيەن رېۋەلوتسىيەسىدە بولۇپ مېنىشۋېكلىرچە ئىنكار ئېتە، ھەم پارتىيەلەر بىلەن كەستىيەنلەرنىڭ رېۋەلوتسىيەچىل - دىماكراتىيەلى دىكتاتورالارنى لوزىنگىن مېنىشۋېكلىرچە كېرى قەۋەت نېگىزلىگەن، بۇ تېۋىرۋىيە، شول ئۇنى ۋاقىتدا بالشىۋېكلىردەن دە قايرى نەرسەلەرنى، مەسەلەن روس بوزۇۋازىيەسىنىڭ رېۋەلوتسىيەچىل بولۇپ تاننىۋا، ئۇل بوزۇۋازىيەنىڭ روسىيەدە گى بوزۇۋازىيە - دىماكراتىيە رېۋەلوتسىيە - سىنىڭ باشىدا بولال ئالون تاننىۋىنى ئۆزىدە ئالدى. شول ئۇنى بالشىۋېكلىردەن،

«بو تيئورىيە» كىمىسكىن رىۋەلوتسىيە كۈرەشنى ھەم سەياسى ۋلاستىنى قولغا ئالغۇچا پرايىتارىيىنى ئۇندە» (لېڧىن VIII، توم، 213 بىت)، لوزىنگىس ئالدى. «بو تىئوتىكىزىم ئۈچەن ھادى بولغان نەرسە - ئىككى كېلىشە ئالما تۇرغان ئاممىنىڭ «ئىدىيە باگاۋىندان» قايرى مامىنىلارنى ئالو، تىئوتىكىنىڭ «تيئورىيە» سىن جانىزى ياسادى، ئاۋانتىئورىس تيئورىيەگە ئەيلەندى. لىنىنىڭ 1915 نىچى يىلداغى سۆزلەرنى بىلەن ئەيتكەندە «ئۇن يىللار بويىچا تۇرمۇش» «تيئورىيە» چىتدە قالدۇرۇپ «باردى» ھەم ھەزدەدە شولاي بارا.

«توتىسكىنىڭ» «پىرومىنىت رىۋەلوتسىيەسىدە» ئىككى مۇھىم مامىنىت - بورژىواچىل - دىماكراتىيە رىۋەلوتسىيەنىڭ ئوسىپ ساتسىيالىزىم رىۋەلوتسىيەسىدە ئەيلەنىپ كىتۈۋى - تۇشۇپ قالدى. «بو تيئورىيە بويىچا، پاقشانى تۇشۇرگەندەن، سۇڭۇق تۇرۇندىن، تۇرۇ، ھەتتا ئىككى يارلى كىرەستىيەلەرگە ئايانمىچادا، پرايىتارىيات ۋلاستىنى قولغا ئالا. كىرەستىيەلەرنى (شولار ئىچىدە يارلاردا) چىتدە قالدۇرۇ، «پرايىتارىيات ھەم كىرەستىيەلەرنىڭ رىۋەلوتسىيەچىل - دىماكراتىيەلى دىكىتاتورلارنى، چىتدە قاقو ئارقاسىدا، تىئوتىكىنىڭ «تيئورىيە» سى پرايىتارىيات دىكىتاتوراسىن، شول دىكىتاتورغا كۆڭل قويۇچى ھەم ئۆزىنىڭ كۆپچىلىكىدە ئاڭا ياردەم ئېتىۋى ھەم ئىيەلەرنى تاياندىن مەھرۇم ئېتە. مەن شول ئارقادا «بو تيئورىيە ماركسىزمنىڭ پرايىتارىيات دىكىتاتوراسى تۇرۇندىغى ئۆيۈرەتۈلەندەن بۇتغەلى چىتدە، يراق تۇرا. ۋلاستىنى قولغا ئالسا ساتسىيالىزىم چارالارنى ئۆتكۈرە باشلاغان ۋاقتىدا، پرايىتارىياتنىڭ كىرەستىيەلەرنىڭ نىيىتى بولسادا بۇ ئۇلۇشنى بىلەن سابوز ياساۋى ئىنكار قىلى ئارقاسىدا، تىئوتىكىنىڭ تيئورىيەسى پرايىتارىياتنى بۇتەن كىرەستىيە ماسساسى بىلەن كانفلىكتىدا بولغۇچا ھەم كۆنۇتاشىدغى ساتسىيالىزىم رىۋەلوتسىيەلەرنى ياردەمگە كېلىپ چىتتە ئالماغان ۋاقتىدا بۇتغەلى چىكىلىپ قالغۇچا ئالسا بارا. روسىيە پرايىتارىياتنى رىۋەلوتسىيەسى تارىخى تىئوتىكىنىڭ «بو تيئورىيەسىدە» كۆلىدى. تىئوتىكى بالشىۋىكلەرنىڭ روس بورژىواسىنىڭ رىۋەلوتسىيەللىگى تانماۋلارنى، شول ئوق بالشىۋىكلەرنىڭ «پرايىتارىياتنى سەياسى ۋلاستىنى ئالغۇچا قاتىرلارنى» ئۆز تيئورىيەسىدە كىرەتتى ھەم كىرەستىيەلەرنىڭ رىۋەلوتسىيەچىل روللەرنى، روسىيەدەگى بورژىوا رىۋەلوتسىيەسىنىڭ كىرەستىيە رىۋەلوتسىيەسىنى خاراكتېرىدا، بولۇپ ئىنكار ئېتى ئارقاسىدا بالشىۋىكلەردەن تۇرلاغان «بو لوزىنگىلارنى» ئۆز تيئورىيەسى ئىچىدە، بەيەس سۆزلەرگە ئەيلەندى. روس ئىشچىلەرنى ھەرەكەتدە تىئوتىكىزىم، ئازمى - كۆپمى مۇھىم بىر ئاممىنى ھېچ تۇدۇرمايدى. 1911 نىچى يىلدا لىنىن ئاننى تۇرۇدا بۇلاي يازدى: «تىئوتىكى ئۆزىنىڭ شەخسى ئىكەندە - لەرنىڭ ئاچىپ سالا، ھېچىر باشقا نەرسە كۆرسەتمى» (XI، توم، 2 بۆلۈك، 307 بىت).

5 - بىرنىچى رىۋەلوتسىيە يىللارنى (1905 - 1907) روسىيەدەگى بورژىواچى - دىماكراتىيە رىۋەلوتسىيەسىنىڭ كۆچلەرنى، ئاننى خاراكتېرى تۇرۇدا بالشىۋىكلەر ھەم مىنشۋىكلەر تۇرۇندىن ئەيتىلگەن فىكىرلەرنى ئىككىشۈر - سناۋ ۋاقتى بولۇلار. رىۋەلوتسىيە چىكىلگە قاراماسدان، ئاننى بارلىقى بالشىۋىكلەرنىڭ رىۋەلوتسىيە پرايىتارىيات گېگىمولىنى (ئۇستىلىگى) ئالغا سۇرۇلەن راسلادى. لىنىن ئۇل تۇرۇدا بۇلاي يازدى: «ئۆچ يىل بويىچا ئۆزىنىڭ قەھارمانلارچا

كۆرەشۋىنى ئارقاسىدا روس پرايىتارىياتى ئۈزۈن ھەم بۇتنى خالققا، باشقا خاللار، ئون يىللار بويىنچاغا كۆرەش ئالغان نەرسەلەرنى ئالىپ بىرە ئالدى. ئۇل پرايىتارىيات ئىشچىلەرنى، ساتلىق ھەم جىرەنگەچ - كۆچۈر لىيىرالىزمنىڭ يۇغىتىنى ئاستىدىن قۇتقارغا ئىرىشتى. ئۇل ئازادلىق، دىماكراتىيە ئۈچۈن كۆرەشۋە ئۈزۈن گىگىمونىيە، رولنى ئالدى. بو رول سانسىيالىزم يولىدا كۆرەش ئۈچۈن كىرەك شارىت. ئۇل روسىيەدە گى بۇتنى ئىزلىگەنلەرگە، ئىكسىپلا- ئاتسىيە ئاستىدا بولغان سىمفلارغا رىۋەلوتسىيە يولىدا كۆپچىلىكنى كۆرەش ئالىپ بارا بىلۈنۈپ بېردى. مۇندى كۆپچىلىكنى كۆرەشەن باشقا كىشىلەك دۇنياسىنىڭ پراگماتىسىدا دۇنيانىڭ ھىچ بىر جىرىدە كۆزگە كۆرۈنۈك نەرسەگە ئىرىشكەننى يوق» (XI، توم، 2، نچى بۆلەك، 304 بېت).

بالشىۋىكلەرنىڭ يولباشچىلىق ئىتولەرى، لىنىن ھەم لىنىنچىلەرنىڭ مېنىشۋىزىمچىل ئاپپاراتىزىمغا، مېنىشۋىكىلەرنىڭ «ئىشچىلەر ھەرەكەتتىن لىيىرالىزىمغا جايلاۋ» لارنى قارشى كۆرەشۈلەرى ئارقاسىدا پرايىتارىيات بىرنچى رىۋەلوتسىيەنىڭ بىرەرنىدا سانالغان ئوڭشىقلارنى ئىرىشتى، چۈنكى «ئىشچىلەر سانسىيالىزىم رىۋەلوتسىيە كۈنلەرنىدە بۇتنى زور چىشلار ۋاقتىدا بالشىۋىكلەر بىلەن باردۇلار. مۇندى مېنىشۋىكلەر ئۆزلەرنىدە بىر نىچە تاپقۇر ئىقراۋ قىلدۇلار» (XIII، توم، 124 بېت). مە، شۇل ئوڭشىقلار ئارقاسىدا بىرنچى رىۋەلوتسىيە ئۆكتەبىر رىۋەلوتسىيەسىنىڭ «گىنىرالىنى رېپېتىتسىيەسى» بولا ئالدى.

رېياكسىيە ھەم رىۋەلوتسىيەنىڭ ياڭادان كۈتەرلىك يىللارنى (1907 - 1914).

1 - بىرنچى رىۋەلوتسىيە جىڭلىدى. پرايىتارىياتنىڭ كرەستىيەن ھەرەكەتلىدە بىك، سۇك (تىك 1906 نچى يىلنىڭ كۈزىدە گىنە) يۇغىتى ياسان دېكەبىر كۈتەرلىشىلەرى، رىۋەلوتسىيەنىڭ يوعارى كۈتەرلىك مامىتىلارنى بولاب قالدىلار ھەم ئۇل كۈتەرلىشىلەرنىڭ جىڭلىلەرى بىلەن رىۋەلوتسىيە دولقۇنلارنى باشلاشلاڭلار. رەھىمىز رېياكسىيە يىللارنى، «سەياسەت ئورنىدا رۈھ تۇشو، دىمارالىزاتسىيە، ئايرىلىش، ئارقالو، رېفىگىنلىق، پارناگرافىيە» (لىفىن XVII، توم، 121 بېت) يىللارنى ئودىلار. ئۇل ۋاقت بۇتنى رىۋەلوتسىيەچى ھەم ئاپپازىتسىيەچى پارتىيەلەر جىمىرلىگەنلەر، «كرىزىس ئۆزىدۇرلار».

روسىيە ساتسىيالى - دىماكراتىلار پارتىيەسىنىڭ بالشىۋىكلەر فراكسىيەسىدە كرىزىس ئۆزىدۇر. ئاننىڭ سافلىرىدىن ئوقۇمىشلار قاچالار، ماركسىزم ھەم ساتسىيالى دىماكراتىيەدەن «ۋاقى بوزۇۋا پاپوتچىكلەرنى» تۇشۇپ قالالار ھەم ئۆزلەرنى قاچو، تۇشۇپ قالو بىلەن بىر ۋەقتەن بالشىۋىكلەر پارتىيەسىدە ۋاقى بوزۇۋا رىۋەلوتسىيە - چىللىگى يولىدا ئۇستىرىلەر. بو ئۇستىرىچىلەر - ئاتىز اۋىسىلار، ئۆلتىماتۈم - چىللار ھەم «ۋېيىر يود» چىللار. ئۇلار ياڭا شارىتلارنىڭ ياڭا ئاكتىكا، تۆتۈننى. كۆرەشەن ياڭا يوللارنى قوللانۇن سۇراۋلارنى ئاڭلامىلار. ئۇلار ھەزىر، رىۋەلوتسىيە جىڭلى ھەم باشلانغان رېياكسىيە شارىتلارنى ئىچىدە «ھۇجۇم ۋەقە» «چىڭگىنۋەقەنى» تۆتۈرۈ كىرەكلىگەن تۇشۇمىلەر. ئۇلار لىگالىنى مۇمكىنلىكلەردەن رىۋەلوتسىيە

قالماڭى. لىكۋىداتلارنىڭ ئىشلەرنىڭ نىڭز، ئورنىنى دوما گامبىناتسىيەلەرنى، لىبىراللار بىلەن كىلىشۈ، ئاللى - بېرىش ياساۋالار ئالدىلار. ئەينى ئىزدە - گەرلەر ھەم پىرامىشلىنىس بورژىۋازىيەنىڭ يارم قارا، گىرۋە پارتىيەسى (ئوكتەبرىست - لىر پارتىيەسى) ئارقىلىق لىبىراللار ئۆز چىقارغاندا پاتشا خۇكۈمەتنى بىلەن كىلىشۈگە، ئاللى - بېرىشكە كىرگەن.

3 - ئىستىچا ھەرەكەتتە گى ياڭا كۈتەرلىنىشنىڭ كۈچىزىز عەلەمەتلەرنى تىك لىنىيىچى بالىشۋىكىلەرنىڭ گەنە كۈچلەرنى بىلەن ياڭا رېۋەلوتسىيە باشلانۇ تۇسىن ئالغان چاقدا، لىنىيىچى بالىشۋىكىلەر تارافىدىن تودۇرلغان، ئىشچىلەرنىڭ ئاتچالارنى ھەم كۈچلەرنى بىلەن نىعتلەن «ئۆزۈزدا» ھەم «پراۋدا» گەزىتەلەرنى رېۋەلوتسىيە بولغاندا، بو ياڭا كۈتەرلىك - ئوسونىڭ كۈچى ئۆيىش ئۆچىلارنى، بولۇپ ئۆورلىگەن واقتلاردا ئىنى، مىنىشۋىكىلەر بورژىۋازىيەنىڭ عادى ئاگىتەلارنى - ياڭا باش كۈتەر كىلۈچى رېۋەلوتسىيەنى سۈندۈرۈچىلەر، بولۇپ كىتەلەر. ئالار ئاكتىنى رەۋىش، بورژىۋازىيە گە ھەم پاتشا خۇكۈمەتنى يارو ئۆچىن ئىشچىلەر، سىنىفنىڭ «ئىستىچاكارغا بىرلۈكۈش» قارشى كۈرەشچىلەر ھەم پىرالىتارىياتنىڭ قىز بارا تۇرغان رېۋالىوتسىيە كۈرەش «كائالانىيەلەر ئۆيۈكلىگى» ھەم باشقا، شۇندى لىبىرالىنى مەرحەمەتلەر تۈرىدا دەۋلەت دوماستىغا «پىتىتسىيەلەر» بىرۈ بىلەن ئالماشتۇرغا مائاشىلار. مىنىشۋىكىلەرنىڭ بۇلار بورژىۋازىيە ئاگىتەلارنى ئەيلەن كىتۈلەرنى ئالارنى پارتىيەدە قالدۇرۇ مۇكىملىگى بىردى. 1912 نچى يىلدا پارتىيەنىڭ پىراڭادا بولغان كەنفىرىنسىيەسى لىكۋىداتلارنى پارتىيەدەن چىعارلغان دىب ئىپلان ئىندى ھەم بالىشۋىكىلەر پارتىيەنىڭ ئۆز باشىغا يەشەۋىنە نىڭز سالىدى. بو كەنفىرىنسىيە گە مىنىشۋىكىلەرنىڭ بۇتن تۇرلەرنى ئۆزلىرىنىڭ ئاۋگوس كەنفىرىنسىيەلەرن (شول ئوق يىلدا) جىيو بىلەن جەۋاب بىردىلەر. بو كەنفىرىنسىيەدە ئالار «ۋېپىرود» چىلارنىدا ئارالارغا ئال بالىشۋىكىلەرنىڭ بۇتن دۇشمانلارن غۇمۇمى بىر بىلۈكقا ئۆيىش ئۆرغا مائاشىب قارادىلار. بىر نىچە ئايلار يەشەپ رېۋەلوتسىيەچىل سۆزلەر ئاستىغا يەشۈرگەن لىكۋىداتلىقا كۈچۈچى، بوپرىنسىيىز، بىلۈكنىڭ ئاكتىنى يولباشچىلارنى، جان ئۆرۈچىلەرنى بىرسى، رىياكسىيە چۇرىدا ھەم ياڭا كۈتەرلىكنىڭ بىر نچى يىللارنىدا «پىرمامىفە رېۋەلوتسىيە» ناۋى باشىدىن يەشەن تىزلىگى بىلەن، تۈپ، تۈرى لىكۋىداتلىق سارلىغىغا سىكۈرۈچى، تۈۋىتىكى بولدى. ئاننىڭ چىكىدىن ئاشقان سول «تېپورىيە» سىنىڭ بەيەسى شۇندىن عىبارەت بولدى.

ئىمپىرىيالىزم سوغىش (1914 - 17 يىل)

1 - ئىقتىسادى ئىستىچاكان باشلانۇ سەياسى ئىستىچا ئارقىلىق بارىپ كادالارغا ئىلتىب جىتەكۈرگەن ياڭا رېۋەلوتسىيە كۈتەرلىشى ئىمپىرىيالىزم سوغىشنى باشلانۇ بىلەن كىسلىدى، توقتالما قالدى. بو ھەل ياروپا ھەم روسىيە سانسىيال دىماكراتلارنى «بۇتن دۇنيا كۈلەمىدە گى كىزىسە ئۆزلىرىنىڭ ئاكتىپىكارلارنى تىكشىتۈپ قارارغا مۇكىملىك» (لېنىن XIII توم، 126 بىت) بىردى.

ئىمپېرىيالىزم چۆرىدى، ئون يىللار بويىنچا ئوسب كىلگەن ئاپپارتونىزم سانسىيالى-
شاۋىنىزىمغا ئىيلەنپ كىتىدى. رېفارمىس ئىشچىلەر سەياسەتىنى مىيالى -
ئىمپېرىيالى ئىشچىلەر سەياسەتىگە رادىكال ۋاقى بورژۋانىڭ بىر ئۆلۈشى بىلەن يىڭ ئاز سانداغى
ئۇستىلىككە، تۈرۈچى ئىشچىلەرنىڭ «ئۆزلەرنىڭ» مىيلى بورژۋا زىيەسى بىلەن ماسساغا
قارشى تۇرگەن سابوزلارنى» (XIII. 120 بىت) نا ئىيلەندى.

سانسىيالى دىماكرات پارتىيەلەرنىڭ كۈيىنى، شولار رەتتەن روسىيە مىنىش -
ۋىكىلەرنى دە ئىنە شول شۇما، يول بىلەن كىتىدۇلەر. روسىيە مىنىشۋىكىلەرنىڭ
بۇلای كىتۈۋى، «باشقا خۇكۈمەتلەر بىلەن چاشتورغاندا، پاتشا خۇكۈمەتنى
ياعىندان قاراعاندا سوعىنىڭ رىپاكسىيەچى، ئاللاچىلىق ساراكتىرى ئاغىدا
ئاچىغىراق كۈرۈنپ تۇرۇ» (لېنىن XIII. 126 بىت) قا قارامىدىن ئىشلەندى.

ئىمپېرىيالىزم سوعىنى چۆرىدى II نچى ئىفىترناتسىيالىغا كۈرە تۇرغان ھەر
بىر پارتىيە ئىچىدە ئاچىق ئىشلەنگەن سانسىيالى شاۋىنىزىم بىلەن رەتتەن
ئۆزلەرنىڭ پىراتىرلىق ئىفىترناتسىيالىزىمغا ياساغان خىيائەتلەرنى ماركسىزم سوزلەرنى
«رېۋولۇتسىيەچى - ماركسىس سوزلەر بىلەن قاپلاۋچى سانسىيالى - شاۋىنىسار تۇرالار
ئىدى. ئالار سوزدە ئۆز بورژۋا زىيەلەرنى ياقلاۋىنى ئىنگار ئىتەلەر، ئۆزلەرنى
ئىفىترناتسىيالىچى، سوعىقا قارشى كىشىلەر ئىتىپىلەن ئىتەلەر، «ئاندىكىسىيە ھەم
كانتريپوتسىيەدەن باشقا دىماكراتىيە نىگىزىدە گى سۇلە» تۈرىدا گىپ تۇرالار،
ئە ئىشكە كىلگەندە «ئۆز» بورژۋا زىيەلەرنى ساقلاۋعا زارار ئىتەرلىك، بورژۋا -
زىيە بىلەن بولغان سىنىفى سۇلخىنى بۇزارلىق، سىنىفى كۈرەشىنى قىزىدۇرلىق، «ئۆز»
خۇكۈمەتلەرنى «ئۆز» بورژۋا زىيەلەرنى تۇشۇرۇگە، ھەتتا كۈچسىزلىنىدۇرۇگە گىگە
ياردەم ئىتەرلىك بۇتنى لوزىنگىلارغا قارشى كۈرەشىدۇلەر. ئالار سوزدە سانسىيالى -

شاۋىنىزىمغا قارشى چىقسالاردا، شول ئوقى ۋاقتدا، ئول سانسىيالى - شاۋىنىزىمنى
ئاقلايدۇلار، ئانگ بىلەن ئۆيىشۈ ياعىندان بولغان باغلانلارنى ئۆزىمەدۇلەر، ئانى ئۆز
قانانلارنى ئاستىنا ئالىدۇلار: ئولغاندا توگىل، بورژۋا زىيەگە قارشى گىراۋدانلار
سوعىنى ئاچۈنى، بورژۋا زىيەنى بەرب تۇشۇرۇنى، ئىمپېرىيالىزىم سوعىنىدىن
قۇتۇلدۇا بىردەن بىر يول ئىتىپىسەبلەۋچى، چىن ئىفىترناتسىيالىسارغا قارشى تۇزۇلكىز
كۈرەش ئالى باردۇلار. II نچى ئىفىترناتسىيالىدا تۈرلى تۈسدە گى، بوشاۋىنىزىمنىڭ
باشىدا كانۇنسىكى تۇردى. ئە ئىندى، ئورس سانسىيالى - دىماكراتلارنى ئارا -
سنداعى شاۋىنىزىم باشىدا بىر ياقدان مارتى، ئىكىنچى ياقدان تىروتىسكى بولىدۇلار.

2 - ئول چۆردا مىنىشۋىكىلەر كۇنباش - ياوروپا ئاپپارتونىسارلى بىلەن
بىرگەلىپ «باشقالار بىلەن بىر رەتتەن ئۆزلەرنى ئىمپېرىيالىزىم سوعىنىشقا قاتناشۋچى
ياساغان» بىر ۋاقتدا بالشىۋىزىم، كۇنباش ياوروپا سانسىيالى دىماكراتلارنى ئاراسىدىن
ئاز ساندا بولغان چىن ئىفىترناتسىيالىچىلار بىلەن سابوز ياساپ، ئىمپېرىيالىزىمچى
بورژۋا زىيەنى بەرب تۇشۇرۇ يولغا كىسكىن كۈرەشۋچى، ئىمپېرىيالىزىم سوعىنىش
گىراۋدانلار سوعىنىشقا ئىيلەندۇرۇ، سانسىيالى - شاۋىنىزىم بىلەن باغلاندىنى ئۆزۈ،
مىنە بىر بورچلارنى ئوتەۋىنى ئۇستىنە ئالارلى III ئىفىترناتسىيالى ئۆزۈ ئۆچىن
كۈرەش ئالى بارۋچى، رولى ئالدى. «ئۆز» واتان ساقلاۋ ئورنىغا «ئۆز» ھۈكۈ -
مەتنىڭ ھەم «ئۆز بورژۋا زىيەسىنىڭ» جىگىلەۋى، گىراۋدانلىق سۇلخىنى ئورنىغا
گىراۋدانلار سوعىنىش، «سۇلە پىراگراممى» ئورنىغا پىراتىرلىيات رېۋولۇتسىيەسىنى
پىراگراممى بالشىۋىزىمنىڭ لوزىنگىلارنى بولىدۇلار.

بالشىۋىزىنىڭ، بولوزىنگىلارنى لىنىن ئاڭلاغانچا ئىمپىرىيالىزمنى پرايىتارىيات سانسىيالى رېۋولوتسىيىلەرنىڭ ئالدىنى دىيىپ ئاڭلاۋدان كېلىپ چىقىدىلار. بىر ئاڭلاۋ سوعىش چۆرى ئىچىدە، ئودى ھەم ھەزرىتى ۋاقتىدا كاممونيستلار ئىقتىرىناتسىيىنالىنى پراگراممى ھەم ئاكتىكىكاسنىڭ نىگىزى بولۇپ تۇردى.

سوعىش چۆرى ئىچىدە ئىسە لىنىننىڭ پرايىتارىيات رېۋولوتسىيىسىنى تىيىۋىيەسىنىڭ نىگىز مامىنىلارنى ئۇيىشلادى. بىر مامىنىلار بۇتىلەينى بىلەن ماركسىنىڭ ئۆيۈرەتكەنلەرنى ئىمپىرىيالىزم، چۆرى شارىتلاردا قاراشا قوللانۋدان كېلىپ چىقالار. سوعىش چۆرىدا لىنىن ئارافىدىن ئىمپىرىيالىزم ۋاقتىدا كاپىتا - لىزىمنىڭ ئوسو زاكونلارنى تىگىز، ئالەن بولماۋ ئاتى رەۋىدە ئاچىلدى ھەم، شول زاكون نىگىزىدە پرايىتارىيات رېۋولوتسىيەسى جىگىۋونىڭ ھەم سانسىيالىزم ئۆزلىشى ئۆگىنىلەننىڭ ئاينىم ئالەن بىرگە ياكى بىرنىچە ئىللەردەدە مۇمكىن بولۇۋى تۇرىدەقنى قەيىدە بىلگىلىدىنى.

سوعىش چۆرىدا لىنىن ئارافىدىن مەيلىلەتلەر ھەم كالىۋىيەلەر تۇرىدەقنى ئۆيۈرەتۈشەلەندى. بىر ئۆيۈرەتۈ سۈگىدىن كاممونيستلار ئىقتىرىناتسىيىنالىنىڭ كۈنچەشەقنى ئىشچى ھەم كرەستىيەنلەرنىڭ ئازادلىق يولىداقنى كۈرەشلەرنى بىلەن يولباشچىلىق ئىتتىۋونىڭ ھەم شولاي بىزنىڭ پارىيەبىز، بىزنىڭ پرايىتارىيات دەۋلەتلىرىنىڭ مەيلى مەسئەلەدەگى سەياسەتلەرنى ئۆچىن تىيىۋىيە نىگىزى بولدى. سوعىش چۆرىدا لىنىن يولباشچىلىقنى ئاستىدا لىنىنىزىمنىڭ بۇنى دۈنىيا كۈلەمىدەگى پارتىيەسىنىڭ ئىشتابى بولغان III نچى كاممونيستلار ئىقتىرىناتسىيىنالىنى نىگىز سالىدى.

3 -- روسىيەدە مېنشىۋىكلەرنىڭ ھەم بالشىۋىكلەرنىڭ ئىشلەرنى سوعىش ۋاقتىدا ئالەن غۇمۇمى تىيىۋىيە ھەم ئاكتىكىكاسىدىن بولغان پارتىيىسىلەرنى نىگىزىدە باردىلار. مېنشىۋىكلەرنىڭ نىگىز ئۆلىشى «ئوز» ئاتان ساقلاۋدا بورژۋىيە ھەم پائىشا ھۆكۈمىتى بىلەن بىرگە لىب ئىش كوردى، بىر يولدا ئالار مانبىۋىياتدا ئاتان ساقلاۋ پراپاگاندا سىن ئالىب باردىلار، ھەربى - پرامىشلىقنى كەمەيتىلەردە ئىشلەتلىر («گاز ئۆيۈرەنۈچىلەر») ھەم ئىلكەگىچە بورژۋىيە ئاگىتىنى - ئىشچىلەرنىڭ بورژۋىيە ۋازىيە ھەم پائىشا ھۆكۈمەتلىگە قارشى كۈرەشكە ئۇمىنلۇلار بىرۈچى رولىن تۇتدىلار. بىر مېنشىۋىكلەرنىڭ ئازىراق ساندا بولغان بىر ئۆلىشى (ئايلىم ئالەندا ئالارنىڭ دومادەقنى فراكسىيەلەرنى) ئورنا پارتىيىسىدە تۇردىلار ھەم ئاچىدىن ئاچى سانسىيىل - شاۋىنىس بولۇچىلارنىڭ ھىيائەتلەرن يەشۈرۈ، يۇمۇپ قالدى بىلەن شۇغىللەندۈرلەر. بالشىۋىكلەر پارتىيەسى ئىسە بىك ئار كۈلەمدە بولغان لىگالى مۇمكىنلىكلەر (دەۋلەت دوماسى، ئىستراۋاۋى كاسسالارنى ھەم باشقالار) دەن فايدالانۋون دەۋام ئىتىۋىپ چىكىدىن، ئىش ئاور شارىتلار، پائىشا ھۆكۈمەتنىڭ قاتنى چارالارنى ئىچىدە ئىدىن ئاستى ئىش ئالىب باردى، لىنىن لوزىنگىلار تۇرمىشقا ئىشردى ھەم ئىشچى سىنىق ئاراسىدىن كىلەچەك رېۋولوتسىيەدە يولباشچىلىق ئىتەرلىك كادرلار ھەزلەدى.

ئىشچىلارنىڭ 1915 نىچى يىلىنىڭ ئىككىنچى يارىتىشىدىن باشلاپ كىچىك كىتەپخەنە ھەر كەتەلەرنى بىر بىر ئۆيىدىن ئۆچۈرۈپ، ئاڭلىقچىلار، پراپاگاندچىلار تىك باشلىقلىرىگە بۆلۈنۈپ، مېنىشۋىكىلەر بوزوۋا ھۆكۈمەتىدە گىي بار ئىشچىلەرگە ئالباروچى، بولۇپ سايلالار، باشلىقلىرى ھەم ئالارنىڭ دومادىنى فراكسىيەلەرنى يوعارتىپ ئۆيىلىگەن ئىش ئۈچۈن سىرگە سۇرۇلۇپ.

4. بوزوۋا زىيەچىل-دىماكراتىيە رىۋەلوتسىيەلەرنى چۆرۈپ باشلىرىدىن ئۆزىدىن ئۆيىلەر ئۈچۈن كۈن تەرتىپىدە سانسىيالىزم رىۋەلوتسىيەسى ھەسەلەن قويۇپ بولۇپ باشلىقلىرىم ئۆزىنىڭ ئىككىنچى فېئوداللىق، بوزوۋا زىيەچىل-دىماكراتىيەنىڭ ئۆزىدە گىي كىرەستىيە رىۋەلوتسىيەسىدىن باشلىرىدىن ئۆتكۈزۈپ، تۈرۈپ، روسىيە تۈرىدىن - تۈرى سانسىيالىزم رىۋەلوتسىيەسىگە كۆچە ئالماي دېگەن ئۆيىدە ئۆي قالدۇپ.

لەكىن پاتشا ھۆكۈمەتنى تۇشۇرۇپ ئۆي چۆرەشنى، ئۆي كۆرەشكە پىراتىر بولماقچى ھالقى ماساسىن قاتناشتۇرۇپ ھەم كىرەستىيەلەرنىڭ رىۋەلوتسىيەچى ئۆيىگە كىرەشكەن، ئۆي رەشە فەيدالانىپ پارتىيەنىڭ بىرىنچى پىراتىدىن بوزوۋا ئۆي ئۆي قويۇپ لىيىن چەچەك ئاتقان دۇنيا ئۆيى پىراتىيە ھەم ئۆيى- رىيالىزم سوغىشى تۇردىن شارىلار ئۆيىدە روسىيەدە گىي بوزوۋا زىيەچىل-دىماكراتىيە رىۋەلوتسىيەسىنىڭ بىك ئۆيىدە ئۆي سانسىيالىزم رىۋەلوتسىيەسىگە ئۆيىلەپ كىيەرگە ئۆيىلىگەن دە ئالدىن كۆردى.

بوزوۋا رىۋەلوتسىيەسىدە پىراتىرىيات رىۋەلوتسىيەسىدە (1917).

1 - فېۋرال رىۋەلوتسىيەسىنىڭ بىرىنچى كۈنلەردە ئۆي باشلىقلىرى بولماشچىنى «پىراتىن» تۈرۈپ، بوزوۋا رىۋەلوتسىيەنىڭ ئۆيىملىقلارغا بىيە بىردى، ئۆي ئۆي ئۆي كىيەچەك بىيىلىگەن، پىراتىرىيات پارتىيەسىنىڭ ئۆي ئۆي ئۆي - تىيىيە پىلاتى تۈزۈپ، كىيەچەك كۆرەشنىڭ تەكلىپى بىيىلىگەن، بوزوۋا رىۋەلوتسىيە بوزوۋا رىۋەلوتسىيەسى، ئۆي ۋاسىنى بوزوۋا زىيە قولغا بىردى، لەكىن ئۆي ئۆي بىر رەشە، بوزوۋا ۋاسى بىلەن بىر ئۆي ۋاقىت سەۋىيەلەرنى تۈردى، بوزوۋا رىۋەلوتسىيە پىراتىرىيات ھەم كىرەستىيەلەرنىڭ رىۋەلوتسىيەچىل-دىماكراتىيەلى دىكتاتوراسى ئۆزى ئۆي بىر رەشە تۈرۈپ ئۆي. بۇنى دۇنيا ئۆي پىراتىرىيات قارشىلىقلارنىڭ شارىلار ئۆيىدە، ئۆي پىراتىرىيات سوغىشى ھەم ھوجالاردىن ئۆي كىيىش شارىلار ئۆيىدە، بوزوۋا ئۆي بىر تۈسە تۈرۈپ ئۆيلىرىدىن رىۋەلوتسىيەچىل-دىماكراتىيە دىكتاتوراسى پىراتىرىيات دىكتاتوراسىغا بىيىلى، ئۆي ئۆي پىراتىرىيات سوغىشىدىن چىقارۇپ، ئۆيىسىدىن تۈزۈلۈپ، جىيىنى، ئاڭلىقچى (جىر) ھەسەلەن چىقىرىپ بولۇپ ئالا تۇردى، سىنىڭ دىكتاتوراسىغا ئۆيىلەپ كىيەرگە ئۆيىش. بۇلار ئۆيلىرىدە ئۆي كىيىش كەنەنە، بەلى، شول دىكتاتوراسىدىن، ئۆي ۋاقىت باشلىدى، رىۋەلوتسىيەچىل-دىماكراتىيە دىكتاتوراسىنىڭ «ئۆيى» گە تۈگۈپ، بەلىكى ئۆيىنى ئۆي «كىيەچەك» دە ئالما كىيىپ بىيىدى. ۋاسىنى بوزوۋا زىيەگە بىرۈچى «عادى

تېبە گىنى» بورژوئا رېۋولوتسىيەسى ياسالماي تەكەن گە توگىل، بەلكى ئىككى ۋاسىلىلىق - بورژوئا ۋاسىلى بىلەن بىر رەتتەن سەۋىيىلەر ۋاسىلىدا ھۆكۈم سۈرە، ئۇل ياسالماي تەكەن رېۋولوتسىيەنىڭ (بورژوئا رېۋولوتسىيەسىنىڭ) كېلەچەككە گىنى ئۈستىگە ئالغان كۈرەستىيە رېۋولوتسىيەسى بولۇپ ھەل ئېتىلگۈچە سانسىيالىزىم رېۋولوتسىيەسىنىڭ ئورنىدىن، تۈرى يالغان كېتۈرۈلگەن، بۇ ۋاسىلى (سەۋىيىلەر ۋاسىلى) باشلانغۇچ نۇقتا بولماقچى. ئىككى ۋاسىلىلىقتىن بورژوئا رېۋولوتسىيە دېگەن ئورماندا بارۇ - بورژوئا رېۋولوتسىيەسى، ئىككى ۋاسىلىلىقتىن پراكتىرىيات دېگەن ئورماندا، سەۋىيىلەر جۇمھۇرىيەتتە بارۇ - پراكتىرىياتنىڭ ھەم ئالغان پارتىيەسىنىڭ رېۋولوتسىيەسى.

بورژوئا ھۆكۈمەتتە ھېچ بىر ياردەم ئېتىۋاتقۇچى، ئۇل بورژوئا رېۋولوتسىيەنىڭ ئالغىنلارنى بولغان مېنىشۋېك ھەم ئېسىرلاردىن قول سالتە، رېۋولوتسىيەنىڭ بىرچى (بورژوئا رېۋولوتسىيە) چۈرۈلگەن ئىككىنچى (پراكتىرىيات) چۈرۈلگەن كۈچۈ ئۈچۈن، بىر ئالغىنلارغا قارشى كېسىكەن كۈرەش ئالما بارۇ. لەكىن شۇل ئۇق ۋاقىتتا تروتسكىزىمچا كۈرەستىيە رېۋولوتسىيەسىنى چىندە قالدۇرۇ توگىل، تروتسكىسارنىڭ «پاتشا كېرەكى، ئۇ ھۆكۈمەت ئىشچىلەرنىڭ» دېگەن رېۋولوتسىيە، تروتسكىسار ئالغىنلارنى، ھەم ھېچ كېچىككىرىمى سانسىيالىزىم ئورماندا توگىل، بەلكى سالىقلىق، چىداملىق بىلەن پراكتىرىياتنى ئۆز باشىغا ئايرىم بىر سىغىنى كۈچ ئېتىپ، ئۇششۇرۇ، ئۇل كۈچ تېرەستە چىداملىق بىلەن گە ئىككى يارلى كۈرەستىيەلەرنى، جېيو ھەم ئالغانلارغا قارشى بولغان كۈرەستىيە رېۋولوتسىيەسى بىلەن بولماشچانلىق ئېتىۋاتقۇچى ئېسىرلار قولىدىن تارتىپ ئالۇ. ئۆزىگە ئايرىم بىر رەۋشە رېۋولوتسىيەچىل - دېماكراتىيە دېگەن ئورماندا سەۋىيىلەرنى پراكتىرىيات دېگەن ئورماندا ئېلەندۈرۈ ئۈچۈن ئالارنى چىداملىق بىلەن ئىش ئېتىپ قولىغا ئۇششۇرۇ.

رېۋولوتسىيەگە «ئايرىم - چۈر - بورژوئا ھۆكۈمەتتەن ئايرىم ھەلدە بولغان» پراكتىرىيات ھەم كۈرەستىيەلەرنىڭ رېۋولوتسىيەچىل - دېماكراتىيە دېگەن ئورماندا ئارقىلىق ئۆتەرگە، تۈرى كېلىرىمى، مۇندى ئادىمغا ۋاق بورژوئا رېۋولوتسىيە بارىمى، ئۇل رېۋولوتسىيە بىر چۈرۈن چىندە قالدۇرۇپ كېتەرمى؟ مەن بۇ بىلگىلى توگىل. لەكىن بۇ ئىككى ھەلنىڭ قايسىغا بولسا پراكتىرىيات پارتىيەسى تارافىدىن ۋاق بورژوئا پارتىيەلەردىن نى چىندە، تۈرۈ، ئۆز تېرەستە پراكتىرىياتنىڭ ھەم يارلى كۈرەستىيەلەرنىڭ كۈچلەرنى جېنا، «چىداملىق بىلەن ئاڭلاتۇشلەرنى ئالما بارۇ»، چىداملىق بىلەن سەۋىيىلەرنى ھەم كۈرەستىيە رېۋولوتسىيەسىگە گىنى بولماشچانلىقنى قولىغا ئالما تاكتىكىسىنى تۇتۇلا. بۇ تاكتىكا ئۇلگىنى ئىككى ھەلنىڭ قايسىغا بولسا رېۋولوتسىيەنىڭ سۇڭىنى چۈرۈلگەن - ۋاسىلىنى پراكتىرىياتقا، سەۋىيىلەرنىڭ، پراكتىرىياتنىڭ جۇمھۇرىيەتنى قولىغا تاپشۇرۇ چۈرۈلگەن كېتىپ چىعارغا تېيىش. رېۋولوتسىيەنى ھەم ئالغان كېلەچەك مەن شۇل رەۋشە ئاڭلاتۇشلىرىنىڭ مەن شۇندى ئىستراتېگىيە پىلانى ھەم شۇندى تاكتىكا بىلەن بالىشۋېكلەر پارتىيەسى سوعىشقا كىردى ھەم لېنىن بايرىنى ئاستىدا، ئۇل پراكتىرىياتنى، پراكتىرىيات بولماشچانلىقنى ئاستىدا بارۇچى كۈرەستىيەلەرنى رېۋولوتسىيەنىڭ بۇتنى چۈرۈلگەن ئارقىلىق، ئۆزىگە ئايرىم ئورماندا ئۆكتەپكە كېتىپ چىكىردى.

ئۆكتەبىر لىنىيىنىڭ ئىستراتېگىيە پىلانى تۇرمۇشقا ئاشۇردى. ئۆكتەبىر ئالپاۋنلارغا قارشى بولغان كرەستىيەن رېۋولۇتسىيەسىدىن بۇرۇنلا زىيەگە قارشى بولغان پىراتارىيات رېۋولۇتسىيەسى بىلەن بىرگە قوشىدۇ. ئۆكتەبىر رېۋولۇتسىيەسىدىن ياساۋ بىلەن پىراتارىيات ۋىلايىتىنى قولغا ئالىدۇ، سانسىيالىزىم ئۆزگەرتىشنى ياسايدۇ، ئۆز دىكتاتوراسىنى ئورنىتىدۇ ھەم بىر ئۆگائىدان بۇرۇنلا - دېماكراتىيەچىل كرەستىيەن رېۋولۇتسىيەسى ھەسەللەلەرنى ھەل قىلىدۇ.

2 - مەشھۇر يول بىلەن پىراتارىيات ئالدىن بىر پارىتە، مېنىشۋىكىلەرنى پىراتارىيات بىلەن يولباشچىلىق قىلىدۇ، ئىسپىرلارنى كرەستىيەنلەر بىلەن يولباشچىلىق قىلىدۇ، بۇ پارىتەلەردە گېئىئىك رېۋولۇتسىيەچىل ئىلىمىيىنىلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ ھەم ئۆكتەبىر كۈنلەرنىدە ئىشتىرىكچىلىققا بارىپ جىتەكچى قىلىدۇ، ئاينىم ئىدىيەلەرنىڭ ئىككىلىنىپ تۇرۇلارنى چىقىرىدۇ.

ئاينىم بالىشۋىكىلەرنىڭ ئىككىلىنىلەر ئىچىدىن رەھبەر 1917 يىلىنىڭ ئۆكتەبىرىدە كامىيىنى ھەم باشقالارنىڭ لىنىيىنى تارقاتقان ئىشلەنگەن رېۋولۇتسىيەنىڭ كىلەچەكلىنى تۇرىدىغان ئىدىيەلەر ھەم ئۇنىڭ ئىستراتېگىيە پىلانىغا قارشى چىقىرىلغان ھەم مەشھۇر ئوقۇم كامىيىنى بىلەن زىننەتلىنىدۇ 1917 يىلى ئۆكتەبىرىدە ئىشتىرىكچىلىق قىلىدۇ، ئۆزى كۆرىنىدۇ، بۇ ئىككىلىنىلەر ۋاقىت بۇرۇنلا ئىستىجىيەسىنىڭ بىزنىڭ پارىتە ساقلىرىغا يۇقىرى ياساۋ كۆرسەتە ئىدى. ئۆزىدىن قاراعاندا، بۇ ئىككىلىنىلەر ئىككىلىنىلەرنىڭ نىگىزىدە مەنەسەلەرتۇرلار ئىدى: مېنىشۋىكىلەرچە، ئىمپىرىيالىزىم ئىچىدە قارشىلىقلارنىڭ كىسكىن رەھبەر ئۆسكەن چۆرىدە بۇرۇنلا زىيەچىل - دېماكراتىيە رېۋولۇتسىيەسى بىلەن پىراتارىيات رېۋولۇتسىيەسىنى ئاراسىدا مۇناسىۋەتلىنى ئاڭلاۋ، مېنىشۋىكىلەرچە پىراتارىياتنىڭ كۈچلەرنى ھەم پىراتارىيات رېۋولۇتسىيەسىدە ئۆل يارلىلارنىڭ تۇتقان ئەھمىيەتلىك بەيە بىر بىر بىر ئالما ھەم شۇلاي ئوقۇم مېنىشۋىكىلەرچە ۋىلايىتىدا، ئۆزى پىراتارىيات بىلەن ئورتاق ھەللى كرەستىيەنلەر ئاراسىدا كىلىشۋ، بۇلۇ مۇمكىنلىكىنى ئىنكار قىلىدۇ. ئىككىلىنى ياقىدان قاراعاندا، بۇ ئىككىلىنىلەر مېنىشۋىكىلەرنىڭ رېۋولۇتسىيەنى بۇرۇنلا زىيەچىل چۆرىدە ئوقۇتۇپ قالغان ئۆمىتىلارنى ياردەم ئىتەلەر، مېنىشۋىكىلەرنىڭ ۋاتان ساقلاۋچىلىق ھەم بۇرۇنلا يالچىلىق ئىتو ئىگەتلىك ۋاقىت قۇيالىرى ئىدى.

3 - مېنىشۋىكىلەرنى پىراتارىيات ھەرەكەتلىك قۇۋۋ، ئۆز ساقلىرىدىن ئىككىلىنىلەرنى چىقىرىپ، قولىغا قۇۋۋەت ئۆتۈپ پىراتارىيات ئۆزگەرتىشنى ياساۋ ھەم ئۆل ئۆزگەرتىشنى، سۇڭ بۇرۇنلا - ئالپاۋ، كۆنتر رېۋولۇتسىيەسىنىڭ بۇتۇن دۇنيا بۇرۇنلا زىيەسىنىڭ، كۆنتر رېۋولۇتسىيەسىنىڭ قارشى رېۋولۇتسىيە تارىخلىرىدا كۆرۈلگەن گراۋدانلار سوغىشنى ئالپ بار ھەم ئۆل سوغىشنى چىقىرىپ، بۇلۇ چىقىرىپ بىلەن بىر ئۆك ۋاقىتدا بالىشۋىكىلەر پارىتەسىنى باشىدا لىنىيىنى بولغانى ھەلە پىراتارىيات ئىمپىرىيەسىنىڭ ياكى ئىلىمىيىنىلارنى ئىشلەپ چىقار ھەم شۇلاي ئىتەپ ئىمپىرىيالىزىم، پىراتارىيات رېۋولۇتسىيەلەرنى، چۆرىنىڭ رېۋولۇتسىيەچىل ماركسىزمنى بولغان لىنىيىنىمىنى قورماغا سالۋىنى تۈگەللى، ئىشلەپ بىتۈر. ئۆل ماركسىنىڭ دەۋلەت ھەم پىراتارىيات دىكتاتوراسىنى تۇرىدىغان ئۆزى تۈلەرنى ئاپپاراتىنىم ئۆزلىرىدىن تازىلا ھەم ئالارنى پىراتارىيات دىكتاتوراسىنىڭ سەۋىت دەۋلەتنى

فورمىسىدا بولغانى تورىداغى ئۆيرەتولەر بىلەن توتۇرا، بايىتا، ئۆكتەبىرنىڭ ئىككىنچى كۈنىدە ئۆك بالىشۋىكىلەر پارتىيەسى، باشىدا لىنىن بولغانى ھەلدە، ساتسىيالىزم تۈزۈلۈشى پىلان قۇرا، بىو پىلان سۇڭىدان ئۆزىنىڭ دىكتاتوراسى چۇرىدا ھوجالىق ئىشەندە پىرايىتارىياتنىڭ بىردەن بىر ياراقلىق سەياسەتى بولغان «ياڭا ئىقتىسادى سەياسەت» كە ئىگىز بولا. گىراژدانلار سوعىشنىڭ قىزى ۋاقتىدا پارتىيە باشىدا لىنىن بولغانى ھەلدە، ماركس ھەم ئىنگىلىسنىڭ ئىشچى سىنىفى دىكتاتوراسى چۇرىدا پىرايىتارىيات بىلەن كىرەستىيەن ئاراسىدا بولماق مۇناسىبەت تورىداغى ئۆيرەتولەرن پىرايىتارىيات ھەم يارلىلارنىڭ ئورتا ھەللىلەر بىلەن سايوز ياساپ كولاكلارغا قارشى قۇرۇلۇشنىڭ ھەم يولۇ بىلەن ياڭارتا، كىيەتە، شول ئوق ۋاقتىدا پارتىيە بۇتن دۇنيا پىرايىتارىياتى رىۋەلوتسىيەنىڭ ئىشچى بولغان كاممۇنىستلار ئىنتىرىنىسىيانال ئودىرا، بىو ئىنتىرىنىسىيانالنىڭ ئۆيىشۋى، پىراگىرامى ھەم تاكتىكىسىغا ئىگىز ئىتېل لىنىيىمىز تارافىدىن روسىيەدە گى كۇچى رىۋەلوتسىيەدەن ھەم كۈنباشتىداغى پىرايىتارىياتنىڭ سوعىشنى سۇڭى چۇرىداغى رىۋەلوتسىيە كۈرەشلە. ۋىندەن ئالغان نەجىرىيەلەر كۈزلىگىندەن قاراپ تىكىشۋولەرنە تىجەسەندە بولغان ئىدىيە، پىراگىرام، تاكتىكىكا ھەم ئۆيىشۋولە بايلىقلارنى كۈرەلەر. كامىنىتېرن كانگىرىسلارنىڭ تەزىس باكى رىۋەلوتسىيەلەرنە سۇيلىگەن نەرسەلەرنىڭ بارلىقىدا يە لىنىننىڭ ئۆزى تارافىدىن ياكى ئاننىڭ تورىدىن، تورى يولباشچىلىقىنى ئاستىدا يازلىانلار. بۇلار لىنىيىمىز بايىراغى بۇتن دۇنيانىڭ رىۋەلوتسىيەچىل پىرايىتارىياتنىڭ بايىراغىغا ئەيلىنىدۇرەلەر. بىو بايىراق ئاستىدا بىزنىڭ بالىشۋىكىلەر پارتىيەسى ئۆزىنىڭ بۇتن دۇنيا كۈلەمىدە گى ئاپپارتونىزمغا قارشى ئالپ بارغان كۈپ يىلقى كۈرەشەن دەۋام ئىتىدۇرە ھەم شول ئوق ۋاقتىدا ئۆز سافلارنى ھەم قەردەش كامپارتىيەلەرنىڭ سافلارنى ۋاق بوزۇۋا يۇغىتىش تىدىرمە يولدادا، شونى ئوق كۈرەشنى ئالپ بارا، لىنىيىمىزنى ۋاق بوزۇۋاچىل، ئانارخۇ - سىنىدىكالىسلىق ياققا بۇزۇلاردان ساقلى.

ئۆكتەبىردەن سۇڭىدۇ چۇرىدا پارتىيە ھەم لىنىيىمىز

ئۆچىد كۈرەش.

1 - بىزنىڭ پارتىيە ئۇستىننە سان ياعىدىن كۈچىنىڭ بولغان كىرەستىيەنلەرنى، ۋاق ھوجالارنى ئىچىنە ئالغان بىر ئىلدە پىرايىتارىيات دىكتاتوراسى بىلەن يولباشچىلىق ئىتېو كىك ئاور، بوزۇ يۈكلەندى. ئىلنىڭ ئىچىدە ۋاق ھوجاچىلىق بىلەن چولەن ئالوھەم ئىل تىشنىدا ئىمپىرىيالىزم بوزۇۋا زىيەسىنىڭ دۇكەم سۈرۈۋى شارلارنى ئىچىدە پىرايىتارىيات دىكتاتوراسى ھەم ساتسىيالىزم تۈزۈلۈش ساقلاۋ ئىنتىرىسلارنى پىرايىتارىيات پارتىيەسىنىڭ ئىدىيە ياعىدىن ئالغان، بىرلىگەن ھەم دىسسىپلىناسى ساقلاۋ يولدا ئاينىم نىلقى، كىرىنىكلىك، بولۇۋ سۈرىلەر. ئۇ شول ئوق ۋاقتىدا ۋاق ھوجالاردا بولا تۇرغان كامپىتالىزم ھەم ساتسىيالىزم ئاراسىدا، بوزۇۋا ھەم پىرايىتارىيات ئاراسىدا بۇرۇ، ئىكىلەن بۇرۇ، بىگىرەكە تۈزۈلۈش ھەم كۈرەشنىڭ ئاور، بۇرۇلۇش مامىتىلارنىدا كۈچەيىپ كىتىپ ئىچىنلەر سىنىقىنىڭ

ئارنىدا قالغان، ئەلنى ئاۋىل بىلەن باغلاننىش ئۈزۈمگەن قاتلاۋىنا، ھەم ئىشچىلار، سىنىقى پارتىيەسىنىڭ تۇتقاسىنى ئاق ئۆلۈشىگە، ئېڭ باشلاپ ئانڭ ۋاقى بورۇۋا ئاراسىدىن چىققان چىلىنلەر ئىشچىلارنى ياسى ھەم، بو يۇغىنىنى قاى ۋاقى پارتىيەنىڭ پىراتىرييات ئۆلۈشىگە كۈچە، مە، مۇنىڭ نەتىجەسىدە ئەنە، شول قىيىن ۋاقىتلار، بۇرۇلۇش ۋاقىتلارنى بىزنىڭ پارتىيەدە ئاپپازىتسىيەلەر، نۇركىلەر توۋالار. ئىمپىرىيالىزم سوغىنىدىن چىققان چۇرداغى سەياسى كىزىس رىياكسىيە چۇرنداغى «سوز رىۋەلوتسىيەنىرلارنى» قەردەش بولغان ھەم «بالالارچا سوللىق ئاوروۋى» بىلەن ئاۋلانغان «سول كاممۇنىستلار» تۇركىمەن ئودىرا.

گراۋدانلار سوغىنىدىن ھوجالىق تۇزۇلۇشىگە كۈچە قىيىنلىقى، 1920 - 21 يىلداغى ئىقتىسادى ھەم سەياسى كىزىس ئۇچە تۇركىمەن ئاپپازىتسىيەچىلىك ئىش كىتىرپ چىعارا؛ بونۇركىلەر: «رابوچايا ئاپپازىتسىيە»، «دىماكراتىيەلىق سىقتىرالىزم» ھەم «تروتسكىستلار». سۇڭىدان بو تۇركىلەر ئلككى «سول كاممۇنىستلار» نىڭ بىر ئۆلۈشى بىلەن بىرلەشپ «بوفىو» تۇركىم تۇزىلەر. 1923 - 24 يىلداغى ھوجالىق قىيىنلىقلارنى ياڭادان تروتسكىستلار تۇركىمەن قالىقلار، مەيدانغا ئاتالار. تۇرغۇزۇ چۇرندىن ياڭادان تۇزۇ چۇرنا كۈچە قىيىنلىقلارنى 1925 نىچى يىلداغى ياڭا ئاپپازىتسىيەنى (لېنىنگراد ئاپپازىتسىيە) سىن كىتىرپ چىعارالار. سۇڭىدان بو تۇركىم تروتسكىستلار ھەم ئلككەگى باشقا ئاپپازىتسىيەلەرنىڭ قالىقلارنى بىلەن بىرلەشپ «ئاپپازىتسىيەلەر، بىلوگى» نا كىرە؛ بو بىلوگدا تروتسكىزم گىگىمەۋىلىقىنى ئالا. بو بىلوگنىڭ تۇزۇلۇشى پىراتىرييات دىكىكتاتوراسى چۇرندا بولۇپ ئۇزغان بۇتنى ئاپپازىتسىيەلەرنىڭ سانسىيالى تامىرلارنى بىر بولۇ ئارقاسىدا مۇمكىن بولا.

ئالارنىڭ بارىنىڭدا تامىرنى بىر نەرسە، يەنى، س. س. س. ر. گە دۇنيا بورۇۋازىيەسىنىڭ باسقىچە ياساۋى، بىزنىڭ دەۋلەت ئاپپاراتلارنىدا بىوراكراتىزم ئىلىيىمىنلارنى بولۇ، ئىشچىلار، سىنىقنىڭ ئاينىم قاتلاۋىلارنىدا تىسچىلىق روھى بىتمە ئارقاسىدا كۈچە بوچى ۋاقى بورۇۋاچىل ئىستىجىيەنىڭ يۇغىنىسى. مە شۇڭا كۈرەدە بو تۇركىلەرنىڭ شەۋىلەلەرنى تۇرلى بولۇۋىنا قاراماسدان، ئالارنى بىرلەشتۈرۈچى غۇمۇمى ئورتاق سىزقلار بار:

(ئا) بو تۇركىلەر بارىنىدا پارتىيە دىسسىپلىناسى، پارتىيەنىڭ بىرلىكى بۇزۇقلار. دىمەك شول ئارقادا ئالار تۇزۇلۇشنىڭ ھەم كۈرەشنىڭ ئېڭ ئاورامىنىتلارنىدا پىراتىرييات دىكىكتاتوراسىنىدا زارار ئىتىدلەر ھەم شولاي ئىتىپ ئابىيىكىتىف رەۋىدە بورۇۋازىيەگە ھەم پىراتىريياتنىڭ ۋاقى بورۇۋازىيەدەن بولغان دۇشمانىلارنى ھەمەت ئىتىدلەر؛

(ب) ئالارنىڭ بارىنىدا ئۆزلىرى پارتىيەنى پىراتىرييات پارتىيەسىدەن ۋاقى بورۇۋا پارتىيەسىگە، پىراتىرييات دىكىكتاتوراسىنى ۋاقى بورۇۋا دىكىكتاتوراسىغا ئىلەندىرە، ئۇچى كۈرەشچىلەر دىپ ئىسەبلىدىلەر ھەم ئالارنىڭ بارىنىدا ئۆزلىرى ئۆڭ ۋاقى بورۇۋا سازلىغىغا تۇشىدىلەر، ئالار يە سول كاممۇنىستلار كېڭ «سول ئىسىرلار» يولنى كۆرۈلەر، يە ئىسە ئازارچۇ - سىندىكالىزمغا بىرلىدىلەر، ئە ئاندىن ئىنى «رابوچايا ئاپپازىتسىيە» كېڭ مېنىشۋىزم ياغىغا ئاۋىدىلار، يە بولماسا ئىنى 1925 يىلداغى «ياڭا ئاپپازىتسىيە» ھەم 1925 - 27 يىللارداغى «ئاپپازىتسىيە، بىلوگى» كېڭ تۇرندىن تۇرنى مېنىشۋىكلەر ياغىغا كىتىدىلەر؛

(ت) رېۋەلوتسىيەنى قۇتقارۋېلىش كۈرەسىز دېيىلىشىغا ھەم پارتىيەنىڭ سىتاتىسكىلىرىنىڭ لىنىيىسى بولغان سىتاتىسكىلىرىنىڭ قارشى ھەرىكەت ئېتىبارىدا لىنىيىنىڭ ئۆلگەندەن، سۈڭ ئۆزلىرىنىڭ زارارلىق ئىشلەرنى لىنىيىنىڭ ئېسىمى ھەم لىنىيىنىڭ بايرىمى بىلەن قىلدۇرۇلغان، ئە ئىشە ئېنىق لىنىيىنىڭ پىراگراممىسى، ئاكتىپىغا، ئۇيۇشۇرۇ تارماقلىرىغا نىگىز پىلازىنىيەلەرنىڭ باش تارتىلغان، قول سىلتەلەر.

2 - بىر سۈڭىنى مەسىلەدە 1925 - 27 يىلى «ئاپپازىتسىيە، بىلوگى» ئاقتى چىكىكە، ۋ. ك. پ. (ب) ساقلىرىدا تۇرۇ ئالماسلىق دەرىجەگە بارىپ چىتتى. بىر بىلوگ ئۆز ئىچىدە كىرگەن ئاپپازىتسىيە تۈركىملىرىنىڭ چىن سانسىيالى سەياسى تۈسلىرى، سانسىيالى، دىماكراتىيە، مېنىشۋىكىلىك تۈسلىرى چىندان ئاچىپ سالىدى. ئۆز ۋاقتىدا «تۈسنى ئۆزگەرتىپ» مېنىشۋىزىم رەۋىشىدە يۈرگەن ئىككىنچى پارتىيە تارىخىنىڭ بۇ تەرەپىدە «تۈسنى ئۆزگەرتىپ» تارىخى، تىرەتسىكىزىم رەۋىشىدە يۈرگەن مېنىشۋىكىچىل ئاپپازىتسىيە كىملىك ئۆك پىراگراممىسى دىكتاتورىيە چۈرىدە ۋ. ك. پ. (ب) ئىچىدە كىرى تىرەتسىكىسلىرىنىڭ ئاپپازىتسىيە، بىلوگىدا رەۋىشى، تۈسنى ئۆزگەرتىپ مېنىشۋىزىم بولۇپ چىتتى.

روس زىمىنىدە «لىگالىنى ماركسىزىم» ھەم ئىككىنچى تارقاتقان باشلانغان ماركسىزىمغا رېۋىزىيە ياساۋىنى مېنىشۋىزىم دەۋام ئېتىدۇر بارىدى ھەم ئاخىرىدا II ئىچى ئىنتىرناسىيىنالى بىلەن بىرگەلىپ بورژۇۋا، كۈنتىر رېۋەلوتسىيەسى لاگىرغا بارىپ كىردى. تىرەتسىكىسلىرىنىڭ ئاپپازىتسىيە، بىلوگىدا ئەنە، شول مېنىشۋىزىم بولۇپ تۈسلىنى ئۆك بىلەن كىتتى. مېنىشۋىكىچىل پارتىيەنىڭ II ئىچى ئىسىزىدە ئىشنى رېۋەلوتسىيەچىل ماركسىزىمغا، ئۇيۇشۇرۇ پىرىنسىپلىرى رېۋىزىيە ئىتودەن باشلاپ ماركسىزىمنىڭ رېۋەلوتسىيەچىل پىراگراممىسى ھەم ئاكتىپىغا سىندىن قول سىلتەۋەرگە، باش تارتۇغا بارىپ چىتىكەن ئىدىلەر. شولار كىملىك ئۆك تىرەتسىكىسلىرى ئاپپازىتسىيەسىدە لىنىيىنىڭ، ئۇيۇشۇرۇ پىرىنسىپلىرىغا رېۋىزىيە ياساۋان باشلاپ لىنىيىنىڭ پىراگراممىسى رېۋەلوتسىيەسى تىرەتسىكىسلىرى تىرەتسىكىسلىرىدە، كامىنىتىرنىڭ كۈنەتەش ھەم كۈنەتەشدا ئۆتكەن تۇرغان لىنىيىنىڭ بولغان ئاكتىپىغا سىندىن ھەم پارتىيەنىڭ ئالدىدا، ھوجالىق تۇرۇلۇش ئۆزىدە تۇرغان لىنىيىنىڭ بولغان سەياسەتتىن باش تارتۇ، قول سىلتەۋەرگە بىلەن ئىش بىردى، ئاخىرىدا مېنىشۋىكىچىل پىراگراممىسى پارتىيەسىدە، پىراگراممىسى رېۋەلوتسىيەسىدە قارشى كۈرەشكەنلەرنى كىملىك، تىرەتسىكىسلىرى ئاپپازىتسىيەسى ئىشنى ۋ. ك. پ. (ب) گە ھەم پىراگراممىسى دىكتاتورىيە قارشى تۇرۇشقا قارشى، كۈنتىر رېۋەلوتسىيە چىقىشنى ياساۋا ئېلىپ تىرەدى.

«ئىچىلەر ھەرىكەتنىڭ ئىچىدە كىرى دۇشمانلار» بىلەن كۈرەش ۋاقتىدا لىنىيىنى تارقاتقان ئۆزلىكەن ھەم ئاننىڭ يولباشچىلىقى ئاستىدا، ئەسە ئېنىق پەردە ئارتىغا يەشۈرۈلگەن دۇشمانلارنى ھاتىز تارتۇغا ئۇيۇرگەن بىزنىڭ پارتىيەمىز ۋ. ك. پ. (ب) ئىچىدە كىرى ئاپپازىتسىيە تۈركىملىرىنىڭ ۋاقى بورژۇۋاچىلىق تۈسلىرى - ۋاقتى بىلەن مېنىشۋىكىلىك ۋاقتى بىلەن ئانارخى - سىندىكالىسلىق تۈسلىرى بىك جىگىل بىلەن ئالدى. پارتىيە، بىتۈر كىملىك ئۆزىدە كىرى پىراگراممىسى ئۆزلىشىنىڭ تىرەتسىكىسى بىلەن ئودار تارتىدىن ئودار ياساپ كىلىدى ھەم بىر تۈركىملىرى ئەلنى رېۋەلوتسىيە بىلەن كۈنتىر

رەيۇلوتسىيەنى ئايرىۋالغان چىكىنى ئوزماغان ۋاقىتدا ئۇلارنىڭ ئوز سافىدا بولۇلارنى چىداپ كېلىدى. ئۇلار، بىر چىكىنى، ئوز بىنشىۋىزىم سالىنىدىغان ئاقچە پارىيە ئۇلارنى. ئوز ۋاقتىدا لېكۇيدىلارنى قوللاغان كېك - ئوز سافىلارنى قوۋپ چىقاردى. مېاسىنى كۆپچىلىك بىلەن دە، «رايوچا ئاپپازىتسىيە» تۈركىمىنىڭ قايمىر چىلىنلەرنى بىلەن دە ھەم 25-27 يىلداغى تروتىسكىسلىرىنى ئاپپازىتسىيە، بىلوگى بىلەن دە شولاي ئىش كۆرۈلدى. مېنشىۋىكلەر بىلەن كۆرەشكەن نېچك چىلغان بولسا ئاپپازىتسىيە تۈركىملەرنى بىلەن بولغان كۆرەشكەن دە پارىيە ھەر ۋاقىت ئاپپازىتسىيەچىلەرنىڭ ئوگايىزلاپ تۇرغان ئىشلەرنى يەنى پرايىتارىيات دېكتاتوراسىنى خۇكم سۈرگەن بىر ئىلە سانسىيالىزىم تۈزۈمى ئىشلەرنى، بۇتنى دۇنيا پرايىتارىياتى رېۋولوتسىيە يولىدا كۆرەشكەن دەۋام ئېتىدۇرۇ ئۇچىن ئاغىدا ئوقماشقانراق، ئاغىدا بىردەملىكلەر، ئاغىدا ئاغىدا بولۇپ چىداپ كېلىدى.

3 - پرايىتارىياتنىڭ ئاۋانگاردى، بولۇشىنى بىلەن پانتشا خۇكومەتنىڭ ئاور شارىلارنى ئېچىش، ئول پرايىتارىياتقا يولباشچىلىق ئىتودەگى تەجرىبەگە تايانپ، پراگرام، ئاكتىكا، ئۆيىشكەن ھەم ئىلەرنىڭ گى تۈرلى تۈسەگى ئاپپازىتسىيەمىلارغا، رېۋولوتسىيەچىل ماركسىزمغا تۈرلى تۈسە رېۋىزىيە ياساۋالغا، ئول ماركسىزمنىڭ II نچى ئىنتىرناتسىيىنى ئارافىدىن چىقارتىۋالغان، چىمىرلىۋالغان، ۋاقى بوزۇۋالغان ئاپپازىتسىيە تۈركىملەرنى، ئوز ئېچىش لىنىيىسىنى بوزۇۋالغان قارشى كۆرەش، بالشىۋىكلەر پارىيەسى، شونى بايلىقلارغا ئېرىشى، كى ئۇلار ئاننى بۇتنى دۇنيادا قەردەش كامپارىتسىيەلەرنىڭ ئاۋانگاردى ئىتەلەر.

بىر بايلىقلار: كىسكىن سىنتىزىم ھەم پارىيە ئېچىش گى دىماكراتىيەنى كېك رەۋىشكە ئۆستۈرۈپ نىگىزىنى قۇرغان قۇرچە دىسسىپلىنا.

ئىلىيە باغىدىن ئازا بولۇ، ئوز سافىلارنى رېفورمىسلىر ھەم تۈرلى تۈسەگى سوز رېۋولوتسىيەچىلەرنى ئارافىدىن چىقارتىۋالغان قۇرغان قاتنى بولك.

ئوزنىڭ پراگرام، ئاكتىكا، ئۆيىشكەن لوزنىڭلارنى، بۇتنى ھەر كەتەنڭ ماقساد ھەم ئىقتىسادىلارنى كۆز ئالدىدا تۇتۇپ، بولەشكەن، ھەر بىر تارىخى مامىتىنىڭ ئايرىملىقلارنى، ئول مامىتىغا ھاس بولغان قارشىلىقلار ھەم سىنىقى كۈچلەر ئارا - سىنداغى تەناسىبلەرنى ماركسىسلىرچە ئىسكە ئال بولۇ.

كوتەرنىش چۇرلارنى كىسكىن ئاكتىكا تۇتال ھەم چىكىنلەر، رېۋولوتسىيە دولقۇنلارنى سۈرگەن ۋاقىتدا مائىۋىلەر ياسى ئال، چىگىنە ھەم ياكى ھۇجۇملەر ئۇچىن كۈچلەر جىما بولۇ.

بىر ئاكتىكا ئىچى سىنىقنىڭ ئېچىش دۇشمانلار بىلەن كۆرەشكەن كېلىپ چىققان ماركسىزمنى دۇشمانلار ئارافىدىن كىرگەن - پېچىراتۇلار، بوزۇلاردىن ساقلاۋى ھەم، ئول ماركسىزمنى، روسىيە، شولاي ئوق بۇتنى دۇنيا پرايىتارىيا - تىنىڭ ئىمپېرىيالىزىم چۇرنى كاپىتال ئۆسۈشنى شارىلارنى ئېچىش ئال بارغان رېۋولوتسىيە كۆرەشكەن تەجرىبەلەرنى نىگىزىدە بايىتۇچى رېۋولوتسىيەچىل لىنىيىنى بىلەن ئىش كۆرۈ.

بوزۇۋال - دىماكراتىيە، مىللى كالانىيە ھەم پرايىتارىيات رېۋولوتسىيەلەرنى ئاڭلاۋى ئىنە شول ئىپتىدائىيەگە نىگىزەلە.

بورۇرواچل - دىياكرانىيە، مىللى كالانىيان، پرايتارىيات رىۋەلوتسىيەلەرنىدە
 پرايتارىيات ھەم قالغان باشقا ھەمەت ئىيەلەرنى، ئىكسىپلاناتسىيە ئاستىدا
 بولۇچىلار ئاراسىدا، شولاي ئوق پرايتارىيات بىلەن كرەستىيەنلەر ئاراسىدا
 دۇرس مۇئەسسەبەلەرنى، بولۇنۇرنى، شول ئوق تىيورىيەگە نىگىزلەو.
 مە، شول ئوڭشۇقلارغا ئايان ھەم كاممۇنىسار ئىنتىرناتسىيەنالىنىڭ ئالدىن
 ئەتەدى، بولۇونى بىلەن ۋ. ك. پ. (ب) شونى ئەيتە ئالا: ئانك يولباشچىلىق
 ئاستىدا س. س. س. ر. پرايتارىياتنى «ئىك مۇھىم، ئىك قىيىن ئىشلەرنى»، «ئىشلەن
 بىتمەگەن ئىشلەرنى» ئىشلى، يەنى، ئوڭشلى رەۋىدە «ياكا سانسىيالىزم بىناسى
 ئۈچۈن فوندامىت سالا. بو سوزلەر ئىپادەش لىنىي تارافىدىن ئوڭتەرنىڭ
 4 يىللىق كۈنىدە ئەيتىلگەن ئىدۇر. ۋ. ك. پ. (ب) ھەزرىتى ئىشان ئەيتە
 ئالا: گەرچە بو «ئىك مۇھىم ھەم ئىك قىيىن ئىشلە بىزنىڭ ئوڭشۇقلار ئۈچۈن،
 يالغۇشلار كۈتۈرەك» بولسالا، ئول ئوزنىڭ يالغۇشلار ئىكشۈرۈنىگۈزىدە ۋاق
 كرەستىيەن ئىلىدە سانسىيالىزم بىناسى تۈزەرگە ئۇيرەنە. ئول (ۋ. ك. پ. (ب))
 بو بىنانى تۈزەر، ئوز ئىش ئاھىر ئىكەن ۋ. ك. پ. (ب) چۈنكى، ئول چىققان
 لىنىيىچى بالىشۋىكلەر پارتىيەسى، بو بالىشۋىكلەر ئىسە عايەت زور ئاۋۇلقلار
 بىلەن كۈرەشەرگە ھەم ئالارنى چىكەرگە ئۇيرەنگەنلەر. ۋ. ك. پ. (ب) ئوز ئىش
 باشقار، چۈنكى، ئول ھەم ئانك يولباشچىلىق ئاستىدا پرايتارىيات چىكىمى
 تۇرغان بۇن دۇنيا پرايتارىياتى رىۋەلوتسىيەنىڭ ئاۋانگاردى، بولۇپ بارا،
 چۈنكى، ئول پارتىيەنىڭ ئارتىدا ئىل ئىچىدە پرايتارىياتنىڭ ئاۋۇلقلارنى، كرەس -
 تىيەنلەر ئۈزەك ماساسى بىلەن ياساغان سايوزنى ھەم قابىلىپ كىلە تۇرغان بۇن
 دۇنيا پرايتارىياتى رىۋەلوتسىيەنىڭ ياردەمى تۇرا.